

DARBININKAS

LII NR. 66 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 6, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

Kokių vaisių duos šamokslas eiti pro juodąją Afriką?

Afrika imasi rasiinės kovos prieš baltuosius; kovos priemonės — J.T. propaganda ir ginkluoti teroristai. Kas jų užnugary?

Nieko naujo galima tarti apie Vietnamo frontą, diplomatų dialogus Jungtinėse Tautose ar šalia jų; nieko naujo dėl atominės sutarties, dėl vidurinių rytų. Nieko naujo — tik rutininės kalbos, posėdžiai. Tačiau diplomatai J. Tautose ima labiau kreipti dėmesį į juodo-

sios Afrikos augančias rasines nuotakas ir veiklą prieš baltuosius Afrikoje ir prieš tuos, kurie nieko nedaro baltųjų pirmavimui panaikinti.

Pirmasis taikiny — Rodezija ir Pietų Afrika. Toliau Portugalijos Mozambikas ir Angola. Pirmoji veiklos priemonė — Jungtinės Tautos. Afrikos Azijos blokas yra pakankamai didelis, kad sukeltų opinią. Kalbom J. Tautose siekia paveikti J. Tautų prestižą imtis priemonių prieš minėtas valstybes, kur vyrauja baltųjų mažumos valdžia. Kritiką J. Tautom dėl neveikumo nukreipia iš tikrųjų prieš Ameriką, prieš Angliją. Esą Saugumo Taryba jau pernai gruodžio mėn. priarė sankcijom prieš Rodeziją; taip pat pernai nutarė atimti Vakarų P. Afriką iš dabartinės valdžios ir pasiimti J. T. Žinion. Bet nieko nepadaryta, nes Anglijai P. Afrika geriausias klientas, o Amerika investavusi savo kapitalų ten pusę bilijono.

Ian Smith, Rodezijos min. pirmininkas — pirmasis juodosios Afrikos taikiny.

Antra priemonė kovai prieš baltuosius — partizanai teroristai. Jie seniai veikia Angoloje. Tačiau nuo pernai metų imta organizuoti visu 2,000 mylių pasieniu, kur juodoji Afrika susisiekia su baltųjų valdoma Afrika. Rugsėjo mėnesį šimtinė teroristų įsibrovė į Rodeziją ir iš ten turėjo persimesti į Pietų Afriką.

Kiek šioje kovoje reikiama pačių afrikiečių iniciatyva, kiek ji ateina iš šalies, žinios nevinodos. P. Afrika paskelbė, kad juodieji egzilai iš Pietų Afrikos — apie 9,000 — esą treniruojami Kinijoje, Sovietuose, Kuboje, Alžire, Egipte. Kinai davė ginklų ir pinigų tiems teroristams, kurie brovėsi į P. Afriką.

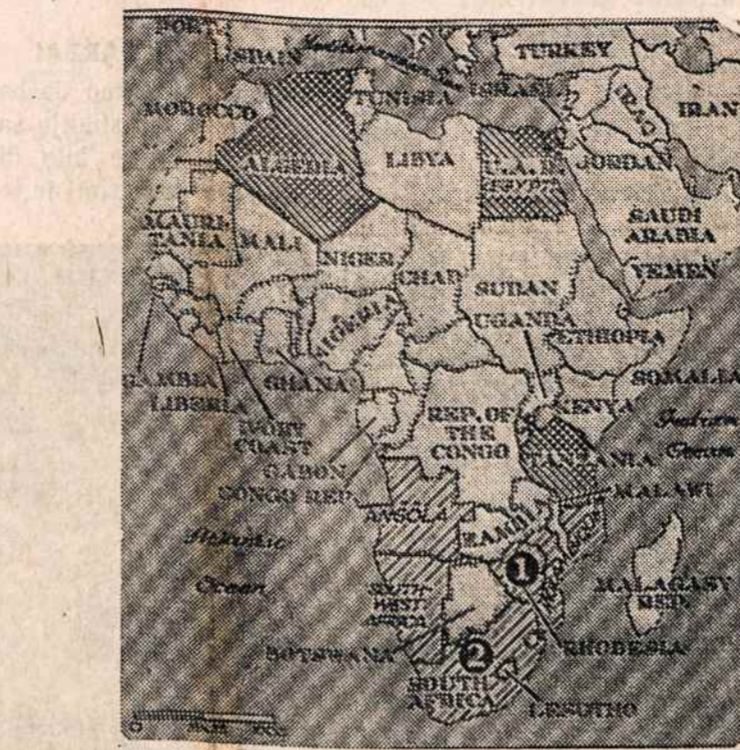
Sovietų žuoliui į Afriką būtų labai naudingas prietiltis viduriniai rytai. Mėginimas prietilti išplėsti nepasisekė — perversmas sukludė Graikijoje atsisotai tvirta koja; pastangos išplėsti prietilti Nasserio iniciatyva iš dalies nepasisekė. Tačiau po konflikto tarp Nasserio ir Izraelio Sovietai tvirtai stovi viduriniuose rytuose nei prieš konfliktą: jų karo laivai jau ne tik Egipte, bet ir Alžiro uostuose; jų klusnesniu vergu tapo Nasseris, nei jis buvo prieš konfliktą; pagaliau pirmu kartu nuvyko į Maskvą ir Jordanijos karalius, kuris lig šiol rėmė tik Amerikos ir Anglijos globa.

Stebėjimo išvada — kai sustojo esamose pozicijose kova dėl įtakos Europoje, Azijoje, lotynų Amerikoje, Sovietai ir kinai komunistai mėgina frontą gyvinti juodoje Afrikoje.

— New Yorko mieste lapkričio 7 balsavimam įsiregistravo 3,270,751 balsuotojas.

Respublikonas Dirksenas už demokratą Johnsoną

Daugialypė Afrika bunda — pati ar iš šalies budinama?

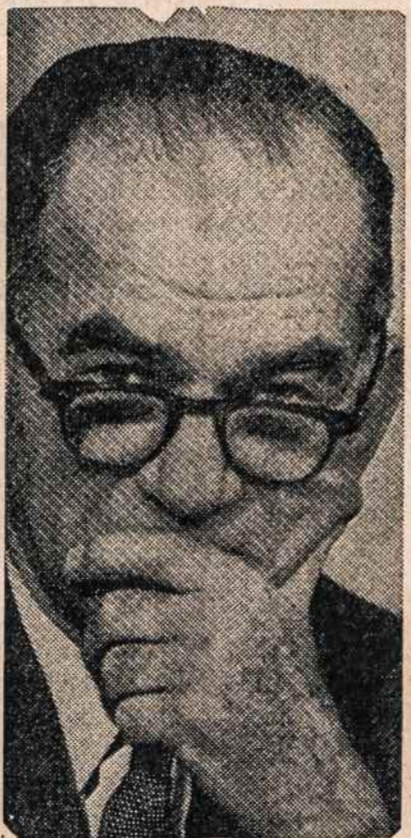
Komunistai nenori nė kalbėti

Prezidento LBJ siūlymus susitikti su š. Vietnamo prezidentu Ho Chi Minh ir pradėti derības š. Vietnamo spauda griežtai atmetė. Pati Hanoi vyriausybė iš viso nepasakė nė žodžio.

Amerikos žydai ir Maskvos cirkas

Jewish Press spalio 6-13 įspėjo žydus dėl Maskvos cirko, kuris gastroliuoja New Yorke, lankymo. Tai esanti pinigų gaudymo priemonė (bilietas nuo 3 iki 7 dol.), parama Rusijai. "Bet kuris amerikietis, kuris perka bilietą į bet kokią rusų pramogą, duoda pinigus Rusijai — tai Rusijai, kuri siekia sunaikinti mus kaip amerikiečius ir kaip žydus".

— Vietname tebeina stipri komunistų patrankų ofenzyvą. Kongrese auga nekantravimas dėl Vietnamo.

Demokratas Fulbrightas prieš demokratą Johnsoną

Arabai pasijuto pasiklydę

Arabų diplomatai ieško paramos prieš Izraelį rytuose ir vakaruose. Bet kelius vakaruose patys užsitvėrė: nutraukė diplomatinis santykius. Dabar Egiptas jau viešai kalba, kad reikia atgaivinti santykius tarp Londono ir Kairo. Egipto diplomatas numato lankytis Jungt.

Valstybėse, kad paveiktų spaudos ir politikų opinią. Daugiausia iniciatyvos rodo Jordano karalius Husseinis ir Tuniso Bourguiba — jie tramdo arabų karingus siekimus ir ragina į kompromisus su Izraeliu. Juos remia taip pat Marokas.

Du — pirmyn, du be ketvirties — atgal ...

Ar komunistų valdomoje rytų Europoje liberalizacija eina taip, kaip tuo tiki kai kas Amerikoje?

"Paskutiniiais laikais Vakarų valstybininkai ir laikraštiniškai prisimė savo išminties būtinu ženklų tikėjimą, kad rytų Europos komunistinės valstybės daro sparčius žingsnius liberalizacijos link. Bet ar tai tiesa?" — klausia Newsweek (spalio 9) ir duoda informaciją F. Yorick Blumenfield, kuris buvo laikraščio korespondentas rytų Europoje nuo 1964 iki šių metų rugpjūčio.

Taip, ar tai tiesa, ką skelbia kai kas vakaruose apie rytų Europos liberalizaciją?

Trejų metų reporteriavimas iš rytų Europos sostinių — rašo Blumenfield — mane įtikino, kad rimčiausia problema rytų Europos komunistiniam vadam yra tikrovės jausmo praradimas. Toki vadai kaip Lenkijos Gomulka, Vengrijos Kadar, Čekoslovakijos Novotny, Bulgarijos Živkov, kurie laikosi valdžiose nuo 1956, nesusi-gaudo, kaip su savo ūkinėm socialinėm reformom atsisotai ant tikrovės pagrindo.

Propaganda, skirta kitiem, esanti paveikusi juos pačius, ir jie yra atsidūrę tarp fantazijos ir tikrovės. Tokia atmosfera atskiriem klausimam aiškini-mus pakia tiesiog absurdiškus. Autorius tai ima iliustruoti daugybe savo patirties faktų.

— Bukarešte jis pietavęs su redaktorais. Vienas iš jų, sako, mane rimtai paklausė, kodėl Amerika padeda komunistinei Kinijai atomines bombas gaminti. Kai nustebeš korespondentas teiravosi, iš kur tokia žinia, gavo atsakymą: esą tai girdėta iš Maskvos radijo. Kai paskiau korespondentas pradėjęs tikrinti, sužinojęs, kad tikrai Maskvos radijas skelbęs, jog Amerika ne tik pristato atomines medžiagas Kinijai, bet jau slapta sutarė ir dėl Vietnamo ... "Daugumas Europos komunistų yra

DIRŽINSKAITĖ ir GOLDBERGA

Elta praneša: "Rusų delegacija atsivežė į dabartinę Jungtinių Tautų sesiją ir Leokadiją Diržinskaitę (Piliušenkienę) iš Vilniaus.

Lietuvių kvistlingų garsia-kalbiam bando garsinti L. Diržinskaitę Amerikos lietuviams kaip "tarybinės Lietuvos užsienių reikalų ministrą". Jungtinių Tautų sekretariate, tačiau, toks titulas nežinomas, nepažintas ir bereikšmis. L. Diržinskaitė čia įregistruota tik kaip viena iš rusų delegacijos narių. Prasedant šiai Jungtinių Tautų Seimui, Pavergtųjų Europos Tautų Seimas, kaip ir kitais atvejais, dar kartą įskamiai priminė Jungt. Tautų sekretariatui ir delegacijoms, kad rusų (Sov. S-gos) delegacija niekad nėra įgijusi teisės atstovauti Lietuvai, Latvijai ar Estijai. Tai taikoma visai rusų delegacijai, neatsižvelgiant, kokių asmenų bebūtų tos delegacijos narių tarpe."

Šią Eltos informaciją patikslinant, tenka priminti, kad Darbininkas rugsėjo 22 rašė: "ji (Diržinskaitė) atsiūsta į Jungtines Tautas su viltim, kad čia bus priimta kaip Sovietų delegacijos narys ir prie jos pavardės bus galima pridėti pažyminį, kad tai Lietuvos 'užsienių reikalų ministeris'. Sovietai tikisi: jei tas pažymynis nebus nubrauktas, tai bus mažas žingsnis kelyje į pripažinimą de facto".

Dabar pasitvirtino, kad JT vidaus ryšių biuletenyje prie Diržinskaitės pavardės tikrai

paranoikai dėl galimo Amerikos ir Kinijos susitarimo".

— Prahoje, Budapešte, Belgrade aš girdėjau užtikrinimus iš užsienių reikalų ministerių, kad Izraelis esą "kolonializmo klusnus įrankis" ir kad vakarų Vokietijos kariuomenei jau leido Sinajaus pusiasaly daryti bandymus su naujais ginklais. "Tai oficiali linija rytų Europoje", sako korespondentas.

— Belgrade užsienių reikalų ministerijoje jam aiškino, kad perversmas Graikijoje, Izraelio agresija prieš Jugoslavijos draugą Nasserį reiškia slapta Vakarų šamokslą prieš Jugoslavijos teritorinį integralumą.

— Daug kas kalbėdami apie vidaus gyvenimo pažangą, rodė statistikas, kaip auga vieno asmens galvai procentais plieno, cemento, elektros gamyba, ir jie buvo labai nustebę, kad aš nepatikėjau, jog tie padidėję procentai reiškia žmonių gyvenimą pagerėjus ...

Korespondentas kaip tik ir pastebi, kad Vakarų korespondentai yra verčiami tas komunistines informacijas, atitrukusias nuo tikrovės, kartoti savo pranešimuose ...

— Jei legendom gyvena komunistų vadai savo kraštuose, tai legendom apie tuos kraštus gyvena ir Vakarų vadovaujantieji žmonės. Korespondentas sako: "Grįžęs namo į Jungtines Valstybes, radau, kad amerikiečiai mano Staliną esant palaidotą, o iš tikrųjų Stalino sistemos daugelis dogmatinių formų tebeklesti rytų Europoje".

"Kai kurie ir labai mokyti amerikiečiai stebėtojai nebe-mėgsta galvoti tokiom senamadėm sąvokom kaip 'geležinė uždanga', 'policinės valstybes'. Tačiau — sako korespondentas — vardo pakeitimas moderniais elektroninių pabūklų vardais nepašalina paties uždangos buvimo fakto. Eilės žmonių iš rytų Vokietijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, kai jie nori pereiti į Austriją, tebešaudomi. Tai yra tikrovė, kurios nenori matyti tikintieji, kad komunistas jau įžengęs į liberalizacijos erą. Komunistiniai režimai iš tikrųjų liberalizuojasi, bet tokiu greičiu — du žingsnius pirmyn, du be ketvirties atgal. Eksperimentai su formom atmainas duoda daug lėtesniu greičiu, nei daugumas amerikiečių tai gali net įsivaizduoti".

Kaip amerikiečiai nerealiai įvertina padėtį, pavyzdžiu nurodė Jugoslaviją. "Mes priėmėm Jugoslavijos gudriai suformuluotą aiškiniimą apie jos neutralumą (nonalignment), apie Jugoslavijos ryšių nutraukimą su Maskva, apie Tito nepriklausomą politiką." Bet vidurių rytų krizė parodė, kiek tas aiškini-mas nebuvo tikras: Jugoslavija tuojau nuėjo su Maskva.

Korespondento vertinimu, "nepriklausomos minties ir veiklos galimybės plėtojasi taip palengva, kad reikės daugel metų, iki realizmas įsigalės".

Šis korespondento Blumenfieldo balsas atrodo keistas, neįdeirintas į chorą tų, kurių balsus mėgsta labiausiai skelbti Newsweek ir kurie drauge su Fulbrightu yra labiausiai atitrūkę nuo tikrovės savo tikėjimu, jog komunistiniai režimai jau nustojo buvę komunistiniai, jog komunistinė praeitis palaidota su Stalinu.

Korespondentas pabuvo tik trejus metus komunistinėje tikrovėje, ir jo liudijimas pri-artėja prie to, ką liudijo iš komunistinės tikrovės atėjusi Stalino duktė Svetlana.

Vietname vienos kovos baigtos?

Vietname vienas kovų veiksmas baigtas ar bent nutrauktas — prie demilitarizuotos zonos Conthien įtvirtinimus komunistai puolė beveik ištisą mėnesį, o dabar jų patrankų ugnis nutilo. Amerikos bombos palaužė puolikų nugarauklį. Tačiau gen. Westmoreland įspėjo,

kad puolimai gali atsinaujinti. Puolimai buvo aštriausi lig šiol visame kare. Puolė 35,000 priešų, gynėjų buvo 17,500. Gynybos nuostoliai 1,000 vyrų, puolikų apie tris kartus didesni. Conthien lyginama su Dienbienphu, bet rezultatas kitas Amerikos lėktuvų dėka.

Opinioje spaudimas tebeauga

Anglijos darbiečių partija spalio 4 reikalavo, kad Anglijos vyriausybė atsiritotų nuo Amerikos politikos Vietnamo reikalu; kad pasisakytų už bombardavimo sustabdymą. Tos rūšies kalbos prieš Ameriką sustiprintos ir Jungtinėse Tautose.

Pačioje Amerikoje sustiprinta opinijos kova Kongrese.

LBJ POLITIKOS GYNYBA PAVĖLINTA

Prezidento politikai paremti dabar paskelbti pareiškimai aviacijos štabo viršininko gen. J. A. McConnell. Jis liudijo senate rugsėjo 22: jei būtų buvęs priimtas karinės vadovybės pasisakymas už staigų ir stiprų puolimą 1965, šiandien karo aukų būtų mažiau. Bet vyriausybėje laimėjo "gradualistai", kurie siūlė palaipsniui stiprinti bombardavimą. Tokia politika davė laiko priešui sustiprinti gynybą.

— Peru užpirkto Prancūzijoje karinių lėktuvų, Argentina — tankų. Amerika prieš tai buvo protestavusi, nes tokiais pirkiniais bus pradėtos ginklavimosi lenktynės ir lotynų Amerikoje.

— Žydai nuo spalio 4 pradėjo naujų metų šventes, kurios truks 10 dienų.

— Senatas spalio 4, 45:41 balsais atmetė vyriausybės numatytus 2.8 bilijonus programai prieš skurdą.

Wilbur Mills, darbų tvarkos komiteto pirmininkas laidoja LBJ mokėsių kėlimo projektą?

Neatidėliotini LB švietimo darbai

Nauji vadovėliai, knygos jaunimui ir organizacijos

JAV L.B. švietimo tarybos pirmininko Jeronimo Ignatonio sutrumpintas pranešimas tarybos suvažiavime rugsėjo 23-4 New Yorke. (tąsa iš nr. 65)

VADOVĖLIAI

Buvo suplanuota užbaigti vadovėlių paruošimą pagal nustatytas programas 8 skyriams. Pilnai šis uždavinys nepasisekė. Mano kadencijos metu išleisti 7 skyriai ir 3 skyriai vadovėliai, paruošti ir jau komisių tikrinami 1 skyriui elementorius ir 2 skyriui vadovėlių. IV skyriui baigiamas, bet autorė labai išgąsdinta pasirodžiusių kritikų — ir neskuba ir nenori rašyti. Su tuo paskutiniuoju ir bus baigtas vadovėlių ruošimo etapas.

Reikia pastebėti, kad vadovėlių problema sunkiai sprendžiama. Trūksta autorių. Turime daug garsių kalbančių, bet mažai rašančių. Po pasirodžiusių kritiškų straipsnių, autorių negalima prisipašyti. "Tegu rašo išmintingieji" — atsako ne vienas autorius, su kuriuo buvo jau susitarta.

Zemesniuose skyriuose vartojami A. Rinkūno vadovėliai. Dabar, kai A. Rinkūnas išėmė visus savo vadovėlius iš apyvartos, — teks pagreitintu būdu išleisti jau paruoštusius ir ruošiamąjį.

Lietuvos žemėlapių multiplikuoti nepasisekė. Neturima savų leidyklų. Turimos priemonės per menkos tokiam darbui.

Labai trūksta Lietuvos geografijos vadovėlio. Jam autorius dar nepasisekė surasti.

Praeitį mokslo metų pradžioje išleista 8 skyriams lietuvių kalbos pratimai. Chicago aukštesnioji lituanistinė mokykla 1965 rudenį išleido. Pradžios mokyklom pratimai buvo leidžiami paskubomis, todėl jie buvo paleisti apyvartai kaip bandymui. Mokytojų studijų savaitėje jie plačiai išanalizuoti, visos pastabos perduodamos autoriams, kad jie antrai laidai juos pataisytų.

SKAITINIAI...

Visos pastangos gerinti jaunimui skaitinių leidimą — nesėkmingos. Buvo užsimita leisti serijomis mažiesiems a la "Golden Book", bet niekas iš to neišėjo. Rašytojas Jankus pažadėjo duoti tekstų, de ja, iki šiol nesulaukėme nė vieno. Buvo siūloma anglų leidyklai panaudoti leidžiant panašias knygeles, tik su lietuvišku tekstu, bet atvirai sakant, nelabai tikėjau šių galiemybių realumu ir pastangų nedarui. Tai mažas biznis — ir mūsų pageidavimai nebus išklaušyti.

Pradžiai buvo paruošta ir išleista iš savo tautosakos V. Petravičiaus iliustruota pasaka "Gulbė Karaliaus Patii". De ja, didelio susidomėjimo iš visuomenės nesulaukta. J. Minelgos "Labas rytas, voverė" — išleista 1964 turėjo didesnio pasisekimo. Gal tai nulėmė lengvos ir spalvotos iliustracijos.

1965 buvo paskelbta premija už geriausią parašytą ar išleista 1964 jaunimui skiriamą prozą, poeziją ar teatrui veiklą. 1965 liepos 15 komisija, neradusi nė vieno išskirtinio ir tinkamo premijos, neturėdama aiškesnių nuostatų, kaip tuo atveju pasielgti — atrinko tris vienodo lygio ir juos premijavo, išskirdama aukštesnę premiją Ivaškienei "Baltasis Stumbras", kitos paskirtos J. Svaistui už "Sausus penketukas" ir Norimui už "Be namų". Ivaškienei "Baltasis Stumbras" jau išleistas, o kiti du laukia eilės.

LB MOKYKLOSE IR ORGANIZACIJOSE...

Buvo užsimita JAV LB išpopuliarinti priaugnčioje kartoje: mokyklose ir jaunimo or-

ganizacijose. Mokyklose įvedama į programas supažindinimas su LB, jos paskirtimi, jos tikslais ir uždaviniais. Mokytojai darydami minėjimus, visur respektuoja LB atstovus ir juos pristato mokinams, o kai kuriose mokyklose labai glaudžiai ir artimai bendradarbiauja su LB padaliniais. Tai jau geras įvadas į bendruomenišką gyvenimą. To dar neužtenka. Reikalinga būtinai atitinkamos lektūros. Ypatinai ši lektūra būtina jaunimo organizacijose. Tuo reikalu bu-

vo suplanuota išleisti apie LB brošiūrą. Buvo parašytas Stasys Barzdukas parašyti. Jis ir parašė, bet buvusios CV nariam nebuvo priimtina redakcija. St. Barzdukas šią idėją išplėtė, papildė ir išleido 1966 Jaunimo Kalendorių. Ten dauguota medžiagos apie LB kilmę ir organizaciją, bet nevisiškai atitinka pačiam reikalui. Per plati informacija. Reikėtų išleisti katekizmo pobūdžio, lengvai suprantamą ir jaunimui prieinamą ir patrauklią. Buvo parašytas L. Dambriū-

nas parašyti panašaus pobūdžio knygele. Jis sutiko ir parašė — "Tautinis jaunuomenės auklėjimas". Tačiau, ši knygelė daugiau taikoma tėvam, bet ne jaunimui. Knygelę išleido Centro v-ba ir platina Bendruomenės nariam dovanai. Pasisekimas milžiniškas. Gal dėl to, kad dovanai!

SUPLANUOTI DARBAI

Lituanistinio švietimo darbai įsisiūbavo. Mokytojų studijų savaitėje dalyvių tarpe kilo didelis entuzijazmas gerinti ir to-

bulinti lituanistinių švietimą. Neatidėliojant, turi būti vykdomi šie darbai:

— Aiškinamajam lietuvių kalbos žodynui medžiagos rinkimas.

— LB Kultūros kongrese įsipareigojimų vykdymas.

— Organizuoti Pietų Amerikos jaunimui lietuvių kalbos kursų Chicagoje.

— Organizuoti ir planuoti jubiliejinę mokytojų studijų savaitę 1968 metais.

— Organizuoti jaunimui vasaros metu ar kitu laiku pedagoginius kursus, nes mokytojų praeigius nepaprastai yra žemas.

— Tartis su autoriais antrosios pratimų laidos pataisymo bei papildymo ir išleidimo reikalui.

— Sudaryti pastovią pedagogų komisiją, kuri išdirbtų planą, kaip patobulinti ir pagerinti esamus vadovėlius ir kokios kitos pagalbinės priemonės būtinausios ir prieinamiausios jas pasigaminti. Plano vykdymą neatidėliojant vykdo švietimo taryba.

— Organizuoti jaunimui skaitinių rašymų ir jų išleidimą. Premijos ir kitokie paskatinimai nėduoda gerų rezultatų. Reikia tartis su autoriais, tiesiog užsakyti, pagedidėjusius veikalus ir juos leisti.

— Sudaryti mokytojų komisiją mokslo priemonės paruošiti ir jas išleisti. (Skaidrės, filmos, žemėlapiai, tautodailės pavyzdžiai ir kt.)

BAIGIAMASIS ŽODIS

Turiu nuoširdžiai padėkoti JAV LB centro valdybos pirm. J. Jasaičiui ir visiem valdybos nariam už lituanistinio reikalo supratimą ir didelės paramos teikimą organizuojant konferencijas ir mokytojų studijų savaitę.

Lygiai tiek pat jaučiu pareigos padėkoti ir LB Kultūros fondo pirm. Z. Dailidkai. Visi leidiniai, kuriuos esu išminėjęs yra Kuotūros fondo išleisti. Pažymėtina, kad Z. Dailidka atkreipė dėmesio į leidinių apipavidalinimą. Jam esant pirminku Kultūros fondo leidinių išvaizda žymiai pagėrėjo.

Pagarbą ir dėkingumą Lietuvių Fondo prezidentui ir valdybai, kuri visuomet lituanistinį švietimą remia.

nus trobesius užmokėti, žada ir naujus padėti pasistatyti, žada ir gyvenimo sąlygas net geresnes, negu vienkiemiuose. Bet daugiau kaip dviejų dešimtmečių patyrimas jau gerai išmokė numatyti skirtumą tarp planų ir tikrovės. Jau pati pradžia apstulbina. Juk planuose neparasyta, kad perkeldinimas prasidės tokiu grasy-mu, kad, jei patys nepasifalin-sit, tai vis tiek viską buldoze-riais visiginsim su žeme.... Komunistų vadai itikinėja, kad visos tas užsispyrimas perkeldinti žmones į naujas gyven-vietes daromas žmonių labui, bet to sumanymo vykdytojai atviresni: tiesiai pasako, jog naujasis žemės ponas įsinorėjo, kad "čia turi būti čysta žemė".

Prieš 27 metus rusų bolševikų vadovai visai panašiai pasi-elgė su visa Lietuvos valstybe. Viesai skelbėsi, kad norį Lie-tuvų tik nuo Hitlerio pasikesini-mojo apsaugoti, o akis į akį Molotovas nesivarždamas iš-drožė, kad, girdi, mums reikia platesnio išėjimo į Baltiją, ir mes jį imam...

(Elta)

— JAV ir Kanados Lietuvių III-sios Tautinių šokių šventės repertuare numatyti keturi šokiai — žaidimai mokyklinio amžiaus vaikam. Šokių šventė įvyks 1968 liepos 7 Internati-onal Amphitheatre, Chicagoje.

JAV LB Tarybos pirmos sesijos posėdyje iš k. į d. V. Sidzikauskas, J. Baciūnas, St. Barzdukas. Nuotr. V. Maželio

MATO ATEINANT STATYBOS NUOBODŲ VIENODUMĄ

— Pasiziūrėkime į senąsias Lietuvos kaimo gyvenvietes — rašo jaunosios kartos inžinierius architektas Algimantas Miškinis **Zemės ūkio** žurnale (1967/8), kurį leidžia dabartinė žemės ūkio administracija Lietuvoje: — Kad jos savitos ir nepasikartojančios, netenka įrodinėti. Tai vienas būdingiausių Lietuvos gyvenviečių bruožų. Jų moksliniai tyrimai rodo, kad savitumai visų pirma pasireiškia tarp gyvenviečių grupių, kurios praeityje vykdė skirtingas funkcijas. Tiek kaimai, tiek miesteliai kiekvienas turi tik jiems būdingą plano formą ir užstatymo pobūdį. Plano individualumui daugiausia įtakos turi organiškas ryšys su vietove. Pagrindinių ir antraeilinių gatvių tinklas gerai prisiderina prie reljefo, želdinių, upių ir upelių vingių, ežerų krantų linijos... Senujų miestelių, bažnytkaimių, ir kitų gyvenviečių visuomeninių centrų kompleksai paprastai skirtingi. Juose nepasikartoja nei gatvių susikirtimuose esančių aikščių formos, nei aikščių erdviniai sprendimai... Nors gyvenamieji namai savo apimtimi ir proporcijomis nedaug skiriasi, tačiau kaimų ir miestelių skirtingą išraišką nulemia gana įvairus namų išdėstymas prie gatvių, sodybose (turintis specifinį pobūdį etnografinėse srityse — Žemaitijoje, Aukštaitijoje ir kitur), nevienodas želdinių išdėstymas, geras užstatymo ryšys su reljefu ir žemėveiksiais... Savaimingas gyvenviečių plano ir užstatymo pobūdis. Tai sudarė sąlygas labiau pasireikšti vietinėms kūrbinėms tradicijoms, vietinių meistrų iniciatyvai.

Salia tokio pasigėrėjimo Lietuvos miesteliais ir bažnytkaimiais (savo laiku daugumo nelabai ir įvertintais), idėtos dvi naujų gyvenviečių nuotraukos su užrašu: "Užstatant gyvenvietes vienodais daugiabučiais arba vienabučiais gyvenamaisiais namais, jos darosi neišraiškingos, nuobodžios. Tai

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

atsitiko su nuotraukose parodytomis Panevėžio rajono Lyberiškių tarybinio ūkio, Baisogalos miestelio ir daugeliu kitų gyvenviečių".

Tikrai, kai (jei) Lietuva bus apstatyta beveik vien tokiais trobesiais, visas kraštas bus įvilktas į niūriai pilką uniformą. Straipsnio autorius aiškina, kaip tai atsitinka: "Vienodos ar panašios aikštelės uždeda štam-pą ir visai gyvenvietei. Štam-pas plėtojasi toliau, statant gyvenvietėse tipinius daugiabučius gyvenamuosius namus"... "Net individualūs gyvenamieji namai visoje respublikoje statomi pagal tuos pačius tipinius arba kartotinius projektus"... Net ir ūkiniai pastateliai sodybose statomi vienodi, vienodai išdėstyti. Pats planavimas atliekamas nedidelės planuotojų grupės, dirbančios maždaug "prie vieno stalo". Planuojama remiantis tik plokštinių vietovės planu, nematant vietos iškilumų, daubų bei kitų ypatybių. Tad ir išsina pilka vienodybė, arba, kaip — sako tie, kuriems tenka keltis ten gyven-ti, — "tikra pūstyne".

Žurnalą leidžianti administracija leido jaunam architektui pasisakyti savo nuoširdų susirūpinimą tokia Lietuvai gresiančia uniforma. Jis siūlo keisti gyvenviečių planavimo tvarką, kuri, sako "nebeatinka šių dienų reikalavimų bei išaugusios specializų kvalifikacijos". Sako, nenaudant griežtai reglamentuoti individualią sodybinę statybą. Sako, "mūsų liaudis turi turtingas statybos tradicijas... Suteikime didesnes galimybes pasireikšti projektų autoriams; menininkams ir visiems būsimųjų gyvenviečių gyventojams"....

Gal būt, kad vietiniai tų reikalų administratoriai ir užjaučia tokioms mintims, jei priima jas net į žurnalą. Bet ne jų valioj leisti taip ir daryti, kaip rašo. Viskas priklauso nuo

to, ką apie tai pasakys koks nors marksizmo-leninizmo ideologas iš Maskvos.

(Elta)

ATEIS TRAKTORIAI, SUGRIAUS IR NUVES...

— Mes turime didelį nuliūdimą, — rašo giminėms kolchozininkė iš Lietuvos pietvakarių, tebegyvenanti buvusio nuosavo vidutinio ūkio troboje. Nuliūdimo priežastis štai kokia:

— Rugsėjo 8 dieną atėjo toks komunistas. Visą apžiūrėjo, surašė ir pasakė, kad nuo šitos vietos turėsime nukelti į gyvenvietę, o jei nenorite į gyvenvietę, tai eikite, kur norite... O jei, sako, gražioju neisite, tai vistiek čia nelaikysim. Ateis traktoriai, buldozeriai, viską sugriaus, sunaikins ir nuves. Čia, sako, turi būti čysta žemė... Žinoma, ne mus vienus kelia. Iš mūsų kolūkio jau nukėlė šešis. Per visą Lietuvą tas pats. Visur kitur iš kolūkių nukeldina po 10-20 šeimų. Tai mes tiek pergyvenom, tiek pergyvenom, kad per ašaras beveik nematau nei rašyti. Nežinau, ar mes iškentesim. Seni jau, nepajėgiam, be sveikatos, atsargų neturime jokių, nė maisto, nė pinigų, gyvenam tik tai dienai. O ta gyvenvietė — tikra pūstyne, nei vandenio arti nėra, nė šulinio, nė sodžialkos (prūdo). Nei tu žmogus atsigeriti turėsi, nei išsivirti, nei apsiskalbti. Nė jokio medžio, nė pavėsio, nė obuolių nesuvalgysi, nei uogos nusiskinsi... Nebesinori ir gyventi ant šios žemės, kai žmogus neišsitenki savo bakažėje. Palik viską ir išeik, kaip stovi. Vaikučiai visi baisiai pergyvena, kad per rūpestį gali nesisekti nė mokyti, ir visai nebus kaip mokyti.

★

Komunistų ir jų valdžios planuose Lietuvos žmonių sugrąžinimas iš vienkiemių atrodo kiek gražesnis, negu tų planų konkrečiai paliestos moters gyvenime. Žada ir už dabarti-

Foto VYT. MAŽELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patar-naviniai

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

SPARTA parduoda tiesiai iš firmų sandėlių pigiau ir naujaisius:

RADIO - T. V. stereo, color ir kt., IREKORDAVIMO aparatai, PATEFONAI, SKAICIAVIMO MASINĖLĖS, etc. geriausių vietos ir užsienio firmų.

Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą — J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731, telef. (516) 757-0055 • Woodhaven informuoja L. Vilkutaitis telef. 642-2137.

LIETUVOS ATSIMINIMU • RADIO VAL 25

SESTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.

DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.

STUKAS 1330 Kil 979 Mg.FM

ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD HILLSIDE, N. J. 07205

TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais, 9-10 val. ryto WJBL 105.9 FM bangų

Išlankoma lietuvių radio klubo narių mokesčiai, aukomis ir skelbimais.

62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379

Vedėjai: ROMAS KEZYS — TW 4-1288 ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMEDE Neš. radžiai, kamb. radžiai, HI - FI (stereo), Irekordavimo aparatai, nešiojami stereo fonografai

GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.

Specialistai patarnavimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.

Lengvai pasiekiami traukiniais arba automobiliais — 61-05 39th AVE., WOODSIDE, N. Y.

Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

Insurance - Real Estate JOHN ORMAN AGENCY

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y. Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

Paskolos — geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius.

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799

6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTES

įvairių moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairių gatavių moteriškų drabužių pasirinkimas: išsėginės - balinės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pigu investicijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pigu investicijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

GYTAUTAS BELECKAS Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami palaikymo pinigai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-8440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11208

Telefonas STagg 2-5938

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kultūra ar politika?

Bendruomenės tarybos suvažiavimo proga teko kalbėtis su daugeliu. Dėmesį patraukė itin vienas pokalbis, kuriame buvo aiškinama:

— Prie jaunimo tegalima prieiti tik su kultūros klausimais. Ne politiniais klausimais! Apie politiką jaunimas nenori girdėti. Toks yra amerikiečių, toks ir lietuvių jaunimas. Tad ir Bendruomenei reikia leisti į kultūrą, į savą; ir nesavą jaunimą eiti su kultūriniais reikalais informacija. Pabrėžiu — sakė — ne su politine informacija.

Lengva pasakyti: duokit kultūros ir neduokit politikos! Lengva nesutarti, susiginčyti, o gal ir apsiųkyti, jei gini kultūrą, o tavo pokalbio partneris gina politiką. Na, susipykti visada nebus per vėlu. Mėginam pirma kalbėtis, ar nesama nesusipratimo, kai vartojam tuos kultūros ir politikos žodžius.

★

Kalbamės, aiškinamės... Politikos žodis vartojamas platesne, vartojamas ir siauresne prasme. Plačia prasme politikos žodis vartojamas kalbant ir apie kultūrą — sakoma: kultūrinė politika, ūkinė politika... Čia politika reiškia tam tikrus siekimus ir tam tikras priemones tiems siekimams įvykdyti kultūrinėje, ūkinėje srityje. Siauresne prasme politika suprantama net ne valstybės tvarkymo menas, bet partijų siekimai. Valstybę tvarkyti pagal savas programas ir tam tikslui pastangos paimti į savos partijos rankas valdžią.

Politika kai kas vadina ir kova dėl pavergtos tautos laisvės, dėl nepriklausomybės. Iš esmės tai yra tautos egzistencinė kova, kova dėl tautos gyvybės. Jei tai politika, tai tik plačiausia prasme. Ir jokiū būdu ne partinė politika.

★

Grįžtam su pokalbio dalyviu

prie lietuvių jaunimo... Ar jaunimas nenori girdėti apie šią tautos egzistencinę kovą? Kovą dėl tautos laisvės, dėl nepriklausomybės? Taip patikrai galvoti apie jaunimą neturim pagrindo, nors toki jaunimą labai nori matyti Lietuvos priešas, okupantas, kuris šiemet ypač aišiai sustiprino pastangas, kad jaunimas ir senimas nekalbėtų apie tautos laisvės siekimus.

Jei ko jaunimas nenori girdėti, tai ar ne to, ką pavadiname su politine informacija? Nenori dalyvauti partiniame gyvenime, nenori galimos kovos dėl vadovavimo (tos kovos dabar iš tikrųjų kaip ir nejausti!).

Dėl tokios išvados apie jaunimą "nesusipykę", mėginom dar susiprasti, ar logiška spirti partnerį į kampą su klausimu: ar tu už kultūrą, ar tu už politiką?

Bepigu grožėtis kultūros kūriniais ar juos kurti čia, laisvame pasaulyje. Bet taip nėra pavergtame krašte, kur tos laisvės nėra. O kur nėra laisvės, negali būti laisvos kūrybos. Ir nebus tos laisvės tautai nei jos kūrybai, jei ji yra kitos tautos pavergta. Kultūrinei kūrybai laisvė tegali būti ten, kur tauta yra laisva ir gyvena savo tautine valstybine nepriklausomybe.

Kas sakosi rūpinasi tautine kultūra, o nesirūpina kultūrai geriausia sąlyga valstybine laisve, tas painiojasi vėl loginėse sąvokose, neatremose į tikrą gyvenimą.

Tikrovė aną skambią alternatyvą apie "kultūrą ir politiką" pataisytų į "kultūrą ir laisvę". Ir saktų: ne "kultūra ar laisvė", bet "kultūra ir laisvė". Toks pasirinkimas!

Persiskyrim "nesusipykę" su naujom mintim nuosavam "apdūjomimui", kuris yra būtinas po "dialogo".

Centro valdybos nario jaunimo reikalams Vaclovo Kleizos pranešimas JAV L.B. tarybos suvažiavime rugsėjo 23-4

★

Paskutiniai treji metai mūsų visuomenėje prabėgo jaunimo ženkle. 1964 pradėjome pirmuosius paruošiamuosius Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso darbus, 1965 jie įgavo konkretesnes formas, o praėjusieji — 1966 — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos paskelbti jaunimo metais ir vainikuoti jaunimo kongresu bei kitais su juo susijusiais įvykiais. Šie metai yra tam tikro persiorientavimo ir naujų veiklos išraiškų ieškojimo metai. Tenka pripažinti, jog sėkmingai, pasėta prieš trejus metus,

Dar gyvenome jaunimo kongreso nuotaikomis, kai rytinių pakraščiu jaunimas pradėjo organizuoti savo sekciją Lietuvių Bendruomenės ribose. Jos galutinis apipavidalinimas bei

rado dirvą lietuviškame jaunime. Tiesa, ji staiga neišaugo į didžiulį medį, tačiau jos pirmieji vaisiai ir darbai aiškiai pastebimi mūsų visuomenėje. Belieka tik tą jauną medelį ugdyti ir stropia sodininko ranka jo augimą prižiūrėti.

Trumpai žvilgtelėkime į kai kuriuos mūsų jaunimo pasireiškimus praėjusiais metais, kurie daugiau mažiau išplaukė iš jaunimo metų turinio.

Dar gyvenome jaunimo kongreso nuotaikomis, kai rytinių pakraščiu jaunimas pradėjo organizuoti savo sekciją Lietuvių Bendruomenės ribose. Jos galutinis apipavidalinimas bei

formalus įsteigimas įvyko šių metų pavasarį New Yorke. Gaila, kad apie jos darbus ir veiklą tiek žinoma, kiek teko skaičiuoti spaudoje. Būtų gera, kad išsivystytų artimesnis ryšys kontaktas tarp šios sekcijos ir centro valdybos.

Lygiai prieš metus mūsų spaudoje pasirodė įdomus, ir sakyčiau, tikslus Bostono jaunimo metų komiteto atsišaukimas į tėvus: "Mes, lietuviškas jaunimas... karštai kreipiamės, prašydami, kad... nepaliktumėte nė vieno vaiko be lietuviškos minties ir širdies svetimoje aplinkumoje pamesto; kad nepaliktumėte jo be liuanistinės mokyklos, kuri per teikia jam tėvų gimtosios žemės pažinimą... įjungia jį į lietuviško jaunimo bičiulystę ir stengiasi jį uždegti didžiųjų lietuvių istorinių žygių pavyzdžiu."

Neužilgo išgirdome kitą jaunimo balsą iš Clevelando. Tai Moksleivių Ateitininkų Sąjungos rūpestis mūsų lietuviškų parapijų likimu bei lietuviškos vyskupijos kelimas.

1966 vasarą Fordhamo universiteto ir lituanistinius kursus lankė visa eilė jaunimo, atvykusio iš kitų kraštų, o Chicagoje pedagoginis lituanistikos institutas susilaukė didesnio skaičiaus jaunuolių ne tik iš JAV — bių, bet ir iš kitų kraštų savo neakivaizdiniame kurse.

Šių metų pradžioje vykęs P. Amerikos lietuvių kongresas bei jaunimo stovykla džiaugėsi ir kelių akademikų iš JAV dalyvavimu, ko ligi šiol nebuvo įstengę padaryti.

Gi šią vasarą ir JAV-bių lietuvių studentai pakelia sparnus ilgesnei kelionei po Europą, kur lanko ne tik to kontinento žymesnes vietas, bet randa ir laiko pabendrauti su ten gyvenančiais lietuvišiais bei pajusti jų veiklos pulsą.

Spaudoje jau skaitėme apie centro valdybos pasiūlymą sudaryti sąlygas P. Amerikos jaunuoliams pasigilinti lituanistinėse studijose ir tinkamiau pasiruošti mokytojamuo darbui savo vietovių mokyklose.

Ateinanti penktadienį dvi akademikės iš Philadelphiajos pasiryžo savo mėnesio atostogas praleisti Brazilijoje, ten organizuojant bei mokant lietuvišką jaunimą tautinius šokus.

Tai vis daugiau ar mažiau jaunimo metų išdavos, kurias juntame šio krašto lietuviško jaunimo tarpe. Tai tos prosvaitės, kuriomis galime džiaugtis ir didžiulis.

tės, kuriomis galime džiaugtis ir didžiulis.

Pažiūrėję į organizacinę Lietuvių Bendruomenės pusę, pamatysime ir čia nemažai jaunosios kartos gyvybės ženklų. Jau ir ši sesija kalba už save, kur bent trečdalis veidų priklauso jaunosios kartos atstovams. To, deja, praėjtyje neteko pastebėti. Jaunieji reikišiai visoje eilėje apylinkių valdybų, pradedant New Yorku, Philadelphia, Rochesteriu, Clevelandu, Detroitu, Milwaukee ir baigiant Los Angeles. Chicago apygardos valdybon įeina studijas bebaigianti akademikė. Jaunus veidus pastebime ir N. Y. apygardos valdyboje. Tai visų sveiki reiškiniai, atklydę iš mūsų tarpą jaunimo metų švyturio vedami.

Šių metų birželio mėn. PLB Jaunimo sekcijos iniciatyva įvykusioje jaunimo organizacijų pirmininkų konferencijoje išryškėjo jaunimo gyvas susirūpinimas tautinių vertybių išlikimu bei sveikas lietuviško gyvenimo apraiškų vertinimas. Čia paaiškėjo noras tokias konferencijas bei pokalbius šaukti reguliariai ir ateityje. Kalbant apie jaunimo organizacijų centrinius organus, tenka pastebėti, kad ryšiai tarp jų ir centro valdybos visuomet buvo artimi ir šilti. Deja, šioje jaunimo — Lietuvių Bendruomenės bendravimo plotmėje problema ne kartą glūdi paskirose vietovėse bei apylinkėse. Ryšiai nevisuomet būna glaudūs, ir ne kiekvienam atveju apylinkės valdyba parodo sveikos iniciatyvos įtraukti jaunimą į savo veiklos rėmus.

Apžvelgus praeitį, vertėtų žvilgtelėti ir ateitin. Leiskite mesti vieną kitą mintį svarstymam bei darbui.

Paskutiniu metu teko pastebėti, kad jaunimas nevisuomet tinkamai orientuojasi lietuviško gyvenimo bei Lietuvos situacijos klausimuose. Čia ir iškyla klausimas: kodėl? Juk, rodos, apie lietuvišką tiek kalbame, tiek ją akcentuojame, kad kiekvienas jaunas žmogus turėtų tikrai puikiai orientuotis visuose mūsų klausimuose. O gal tie lietuviški reikalai buvo per daug fragmentuoti tam jaunuoliui pristatomi? Gal jis nepajūgė pajusti visumos? Gal mes lietuvišką tiek pabrėžiam, kad pamiršome pačią Lietuvą, kam tinkamai pristatyti? Ar vertėtų šį klausimą pergaltoti mum visiem ir imtis priemonių padėčiai gelbėti?

(nukelta į 4 psl.)

Jūra Gailiūytė, LB Tarybos narė, pirmos sesijos posėdžiūose New Yorke. Nuotr. V. Maželio

dėdė.

— Na jau nušnekėjai! — piktinasi žmona. — Kodėl bėgai, jei tiki, kad komunizmas išgalės visur. Aš tikiu, kad Dievas tik laikinai leido raudoną ryškumą, kad žmonės labiau žiūrėtų Kristaus mokslo!

— Sutinku su dėdiene, kad piktas negali išgalėti visame pasaulyje, nes žmogus būtų bejėgis jam priešintis, — kalba ramiai Jonas.

— Dieve, duok, kad judvieju būtų teisybė, o aš klyščiau, — nuosirdžiai sako Antanas.

★

Frontas sustojo keliems mėnesiams Lietuvoje, Vokietijos pasienyje. Jonas su dėdėmis buvo policijos sulaikyti ir apgyvendinti dideliame ūkyje, kur turėjo padėti nuimti javus. Vokiečiai ramino lietuvius, kad tuojau galės grįžti, nes viskas paruošta, kad raudonieji būtų išvysti į Rusiją.

— Visoms šioms pasakoms netikiu, — sako dėdė Jonui. — Kur kariuomenė, kuri sulaikytų tankus? Važiokime už Elbės, kol dar galime!

— Su arkliais to padaryti negalime, mums reikia traukinio pagalbos! — dėdės siūlymui nesipriešina Jonas.

— Man norisi iš čia trauktis. Ta tyla ne prieš gera! — kalba Anelė.

(Bus daugiau)

— Vakar išvažiavo į namus Semkai. Kalbėjau jam kad kvailai daro, bet jam atsibodo be namų. Matyt, visus pagavo nerimas! — pasakoja Jurksys.

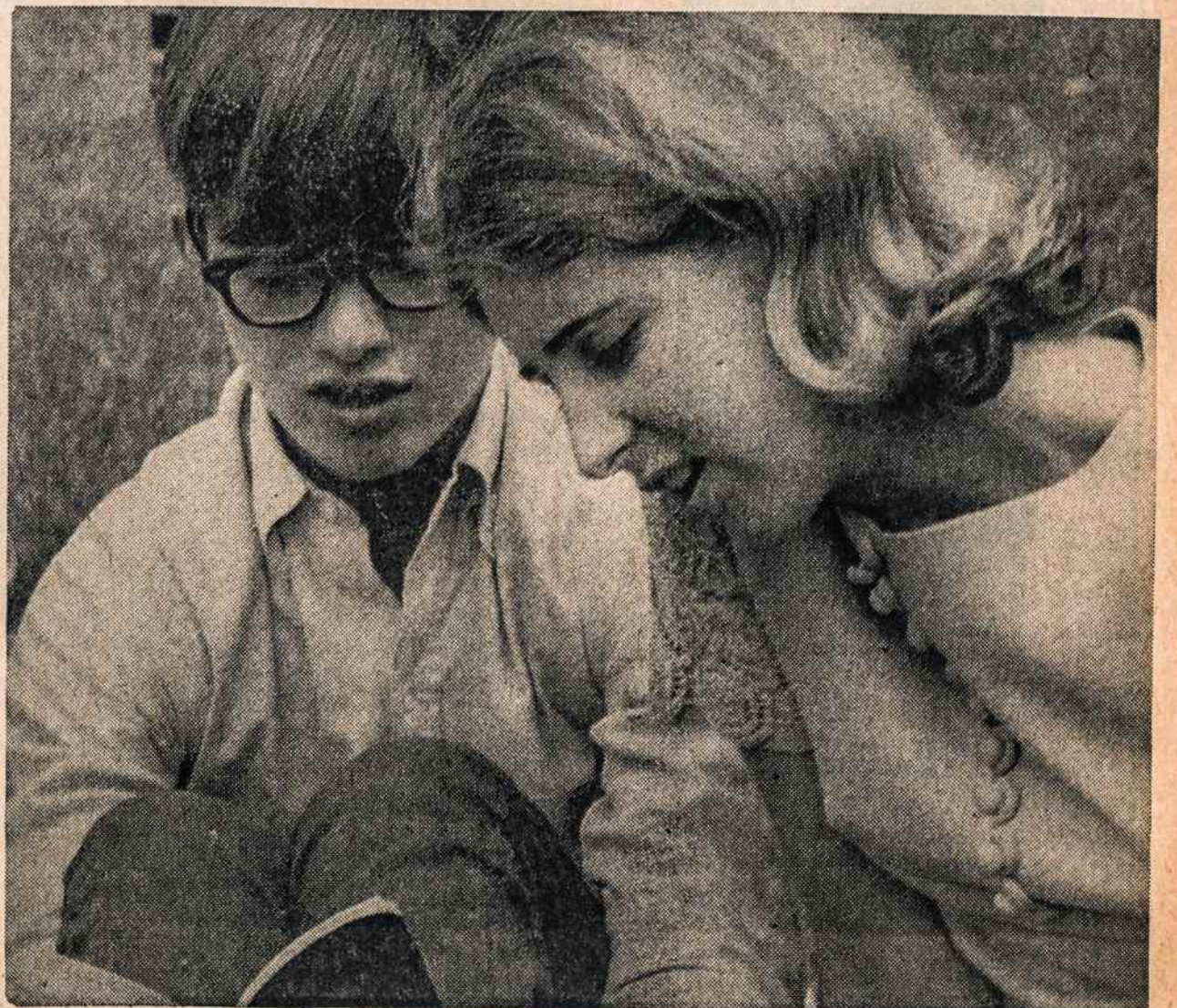
— Reiktų paklausti, ką galvoja mūsų šeimnininkas. Jis tikrai šviesaus proto ir kilnus žmogus, — sako Jonas.

— Pakalbėk su juo, Jonuk! — prašo dėdiene. — Man šiandien taip neramu, lyg prieš koją nelaimę.

Jonas ilgai kalba su vokiečiu. Parėjęs namo, jis atrodo prisilėgęs. Abu du Jurkiai laukia, kad pasakotų ką girdėjo. Jonas atrodo nusiminęs:

— Šeimnininkas pataria tuč tuojau važiuoti tolyn į vakarus. Traukiniai vaikščioja normaliai. Reikia leidimo, bet jis parūpins. Jo manymu, tuojau prsidės vokiečių traukimasis. Yra įsakymas evakuoti gyventojus. Arklius, karvę ir vežimus jis nupirks. Į stotį nuveš belaisvis prancūzas. Jis išvažiavo parvešti mums leidimo. Liepė pasiruošti, kai jis grįš, tai mes važiuosime į stotį. — Na, tai, vyrai, tvarkykime daiktus — pralinksmeįsi sako Jurkienė.

— Nuostabu, kad mes visi pajutome nerimą! — mąsto Jonas. — O šio ūkio šeimnininkas sako, kad kiekvienam akimirksniu gali prasidėti mūšiai.

Mokomės dainuoti moksleivių ateitininkų stovykloje Kennebunkporte, Me.: Antanas Rygelis ir stud. Rima Salytė. Nuotr. V. Maželio

O. NENDRĖ

JO RANKA

(19)

— Paduok man krepšį! — prašo vyrą. — Vaikai nori valgyti.

Išėmusi duonos ir sūrio paduoda vaikams.

— Tuojau sustosime, reikia leisti arkliais ir karvei pailsėti, tada galės ir vaikai gauti šilto pieno nes karvės tešmuo kaip akmuo, būtinai turėsime pamelžti, — kalba tėvas.

Suradęs švarų alksnyną, Jurksys sustabdo vežimą. Visi išlipa, nes kojos visai sustingo.

— Stebuiosi, ką veikia vokiečiai, kad niekur nematyti dirbančių laukuose. Gyvuliai ganyklose vieni vaikščioja, bet žmogaus, — jokio! — kalba dėdė priėjusiam Jonui.

— Manau, kad gyventojai evakuoti. Vokiečiai mėgsta tvarką. Man nuostabu, kad nematyti jokių pasiruošimų gintis. Argi vokiečiai taip bejėgiai, kad užleis šias derlingas dirvas priešams?

— Ach, vokiečiai visada bu-

vo išdidūs. Kad ne puikybė, jie nebūtų darę tokių klaidų, kurias net paprastas žmogus supranta. Panieka kitos tautos žmogui vokiečių pražudė. Mes juos sutikome, kaip draugus. Mūsų laimė, kad jie tuojau nepaprašė talkos. Visas jaunimas ir vyrai būtų ėję mušti raudonųjų. Laikas parodė, kad būtų buvusi kvailybė!

Pavalgę, gyvulius pašėrę, jie vėl ruošiasi palikti malonų gojelį, bet išgirsta lėktuvų ūžesį. Jonas išėjęs dairosi, bet nieko nemato.

— Skrenda labai aukštai. Jū turi būti šimtai, kad kelia toki triukšmą! — sako dėdė.

— Tai, matau. Žiūrėkite į vakarus. Jū labai didelis būrys! — garsiai kalba Jonas.

— Amerikiečiai raudoniejiems jus pristatė. Amerikiečiai komunistus maitina ir ginkluoja, kad lengviau nugalėtų vokiečius, o paskui ir visą pasaulį, — liūdnei linguoja galva

Pianistė Julija Rajauskaitė-Šiušienė spalio 4 koncertavo šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte, Maine. Jos koncertas Town Hall New Yorke bus gegužės 4.

New Yorko latvių liaudies ansamblis Bostone

IZIDORIUS VASYLIUNAS

Bostono Baltijos koncertų dvyliktoji serija Jordan Hall salėje prasidėjo šeštadienį, rugsėjo 23, latvių liaudies ansambliu iš New Yorko. Tai buvo puikus, įdomus, malonus pasiklausyti ir retas koncertas, supažindinęs su latvių liaudies menu.

Skirtinga ansamblio samprata

Pirmiausiai krito dėmesin skirtinga liaudies ansamblio samprata nuo tos, kuri įsivyravo mūsųose. Jei mes kalbame apie liaudies ansamblį, turime galvoje didžiulį mišrų chorą tautiniais rūbais, šokėjų grupę, šokančią tautinius šokių, ir, jei yra, grupę kanklininkų bei kitų liaudies instrumentų. Vienu žodžiu kažkas masinio ir įvairaus.

New Yorko latvių liaudies ansamblis pasirinko labai skirtingą kelią. Tai vos vienuolikos žmonių grupė, iš kurių penkios dainininkės, dvi kanklininkės, vienas kanklininkas — jų instruktorius, o trys — ir dainininkės ir kanklininkės,

pagal reikalą. Štai jų pavardės: Mirdza Balodė, Austra Baumanė, Dzintra Bungas, Alma Eglite, Vita Ramane, Biruta Sürsklausytė ir retas koncertas, supažindinęs su latvių liaudies menu.

Įvairūs variantai

Ansamblis dainuoja nedirguojamas, kaip kamerinis ansamblis. Tik pradendant ponas Jansonas nežymiais mostais parodė reikalingą tempą ir pradžią, nelyginant pirmasis smulkininkas styginiame kvartete.

Su šiais dalyviais ansamblis išgauna visokio įvairumo. Pirmas variantas — dainininkės ir keturi kanklininkai, antras variantas — aštuonios dainininkės be kanklių, trečias variantas — viena jų solistė su šešiom kanklėmis, ketvirtas — kita solistė, penktas — solistė, kanklės ir choras, šeštas — solistės ir choras be kanklių, septintas solistas ir kanklės, aštuntas — solistas, kanklės ir choras, devintas — solistas, solistė, kanklės ir choras, dešimtas — vien kanklių muzika. Dar retkarčiais panaudojamas arba eglite arba trejdeksnis — abu liaudies instrumentai — metaliniai-skambaliukai be apibrėžto tono aukštumo.

Susidainavusi grupė

Dėl ansamblio vokalinės dalies reikia pasakyti, kad tai puikiai susidainavusi grupė. Nepaprastai gražūs, išlyginti balsai, vengia bent kokio forsavimo, labai vieningi dinamiškai, darydami crescendo ar diminuendo. Kai kuriose dainose pianissimi buvo žavėti. Iš tų pačių dainininkių trys turėjo solo numerius, — tai Alma Eglite, savininkė labai gero, sulungo išlavinto soprano, Valentina Tropo — mezzo sopranas ir Edite Zeile, dainavusi duete su Barbins. Solistas Torilds Barbins turi gražų minkštą baritoną, dainuoja labai kukliai, nepretenzingai, giliai išjaučia dainuojamos dainos turinį.

Apie kankles

Kanklininkų grupė sudarė savotišką pretekstą stebėti. Vistik tai labai primityvus instrumentas ir labai riboto techni-

kos galimumo. Kanklininkai pasidalina takto dalis — vieni groja pirmas takto dalis, kiti antras arba antras ir trečias. Diatoniskai suderintos stygos; iš jų pirštais uždengiamos nereikalingos stygos, ir paliekamos tik grojamo akordo stygos. Jokių galimybių moduliacijoms, nebent tik pakeitus kitaip suderintas kankles, kas ir buvo gana sklandžiai pademonstruota šiame koncerte. Kiekvienas kanklininkas turi šalia ant grindų kitą instrumentą ir, atėjus momentui, vienas skambina akordą kol kiti sukeičia kankles. Tai trunka maždaug dviejų taktų ribose. Šis ribotumas atsiliepa ir į visos programos tam tikra tonacinį monotoniškumą, kuris ilgainiui klausantis pastebimas.

Latvių liaudies dainos

Vienu iš įdomiausių momentų buvo stebėti latvių liaudies dainas. Savo esmėje jos labai artimos lietuvių liaudies dainom. Trumpos aštuonių taktų melodijos, juo senesnė, tuo siauresnės tonų apimties, dažnai nelygaus penkių aštuntųjų metro.

Latvių Tautosakos Archyvas yra surinkęs ir sistematizavęs per 20,000 liaudies melodijų, originaliųjų ir 8,000 variantų. Latvių kompozitoriai, tiek konservatyvūs, tiek modernieji mielai savo dainas harmonizuoja.

Programoje girdėjome

Sioje programoje girdėjome: "Berzins auga trim lapam", "Plaujiet sienu kam vajag", "Apdziedašanas dziesma", "Ejme, ejme, mosenis", "Barenites slavinašana", kurias harmonizavo Emilis Melngailis, žymiausias tautinės krypties kompozitorius, miręs prieš kiek laiko Latvijoje, turėdamas apie 90 metų. Wolfgang Darzins 1906-1956 priklausęs modernistų grupei — "Noriet saule", "Rikšu bēri es palaidu", "Kade parnaksi balelin?", Talivaldis Keninš, gyvenęs Toronte — "Lakštingala kroni pina", "Spēlēju, dancoju"; Valentins Bērzkalsns iš Philadelphia — "Sīdabrina lietnš līja", "Mēnestinis nakti branca", "Laid iek-

ša saimenece"; Janis Norvilis, priklausęs modernistų grupei, gyvenęs Kanadoje — "Siena plava"; Helmers Pavasars, gyvenęs Europoje — "Tautas ja ja, zeme rib" ir kanklių orkestrui variācijas liaudies dainai "Es redzēju jūrā". Longins Apkalns — "Janu kokles un balsis", "Garais dancis"; Bruno Skulte, New Yorko latvių choro dirigentas — "Kalabadi galdinam"; Jēkabs Vitoliņš, garsaus Vitolio giminaitis — "Lejas Kurzemes gaviļu balsi"; Andrejs Jansons, ansamblio vadovas — "Vai bus laime, vai nelāime", daina, kuri yra labai artimas variantas lietuvių "Oi kas sodai do sode liai", "Kam, liepina, tu nolūzi", "Gērbies saule sudrabota", "Es kara aiziedams".

Pasidžiaugėm latvių dainomis

Panašiai kaip ir mes, latviai labai mėgsta savo liaudies dainas, ir jie pripildė Jordan Hall salę kaip niekad ligi šiol. Pasidžiaugėme ir mes jų dainomis, jų melodingumu, jų charakterio įvairumu, kai kurių rečiatyvinu primityvumu, ypač senesniųjų. Naujesnėse, kaip Jansons harmonizuotose, jautėme nemaža vokiečių muzikos įtakos. Džiaugėmės jų visų puikiu, gražiu atlikimu.

Dėkui Baltijos draugijai už nepailstamą gerų koncertų rengimą. Tikėkimės, bostoniškiai išleisdė Lietuvių Enciklopediją, surengė tiek meno parodų, su šiluma puoselės ir šį Baltijos Draugijos šviesų muzikinį švyturį. Šį sezoną dar girdėsime estų dainininkę Helmi Betlem ir mūsų mieląjį pianistą rečitalistą Andrių Kuprevičių. Nepraleiskime progos pabūti su mūsų menininkų kūryba.

Darbai jaunimui

(atkelta iš 3 psl.)

nimu. Svarbu, kad mes su jaunimu planuotume bendrus darbus, leistume jam tarti savo žodį, o ne tik kvietume jį palaikyti mums vėliaus per iškilmingus minėjimus ar parinkti aukas prie salės durų. Jaunimas tiek įvertins ir gerbs Lietuvos Bendruomenę, kiek Lietuvos Bendruomenė vertins ir gerbs jaunimą ir jo nuomonę.

SOVIETINIAI ANTSTOLIAI ČIUMPA SKOLININKUS

"Nugyvenau ilgą ir sunkų darbininko klasės žmogaus gyvenimą. Nuo pat pirmosios kolūkio susikūrimo dienos dirbau, kol pajėgiau. O senatvėje tapau nereikalinga kolūkiui, ir pašalino mane iš jo net nesiklause..." Tokių graudų šakių rajono "Komjaunuolio" kolchozo 72 metų kolchozininkės Pranės Akutaitienės skundą išspausdino žimainė "Tiesa" šių metų 108 numeryje.

Kas gi ta Akutaitienė, kad su ja kolchozas taip negailestingai ir nežmoniška pasielgė? Gal ji liaudies priešas, buvusi buožė ir nacionalistė? Toli gražu. Tas pats laikraštis toliau rašo, kad ji nėra jokia grafienė nei dvarininkė, su kuriomis reikia kovoti, siekiant kolchozininkų laimės. Akutaitiai nepriklausomoje Lietuvoje valgė kumečių duoną. Sovietinė valdžia davė skylę žemės ir leido gyventi, tur būt, į Sibirą ištremti ar į Vakarų dėl priartėjusio fronto vokiečių evakuoto ūkininko troboje. Už

ta "laime" Akutaitiai brangiai sumokėjo: vyriausias sūnus Vytautas žuvo fronte, o tėvas buvo sunkiai sužeistas, tapo invalidu ir po karo neilgai gyveno. Kol sūnus Jonas su šeima dirbo kolchoze, ir senutė motina buvo dar pakenčiama, nors paskutinis kašnelis žemės buvo iš jos atimtas. O kai sūnus išstojo iš kolchozo, tapo nebereikalinga ir motina — ji buvo pašalinta prieš savo norą.

Komunistinė propaganda dažnai skelbia, koks sunkus buvęs ūkininkų gyvenimas nepriklausomoje Lietuvoje. Didžiausia žemdirbių pabaisa buvo teismo antstolis. Jis dažnai valstietį negailestingai išvarydavęs, parduodavęs paskutinę karvutę ir juos pačius išvarydavęs iš namų šunų lodyti. Tokia žiauri buvusi buržuazinė valdžia. Žemdirbius išlaisvinusi sovietinė santvarka. Ji atidavusi žemę valstiečiams amžinam naudojimuisi. Joks antstolis dabar negalės jos atimti.

Sovietinė valdžia išlaisvino

žemdirbius ne tik nuo antstolių baimės, bet ir nuo žemės. Dabar visa žemė priklauso valstiebei, o žemdirbiai yra tik jos porentojai. Ir nepriklausomoje Lietuvoje nei kumečiai, nei nuomininkai varžytynių nesibuvo, nes jie nebuvo žemės savininkai. Jie dirbo ne savo, bet svetimą žemę. Toks pat santykis su žeme yra dabartinių kolchozininkų.

Be to, reikia pasakyti, kad tik labai retą ūkininką aplankydavo antstolis. Mūsų žemdirbiai buvo darbštūs ir taupūs žmonės. Jie buvo pratę kukliai gyventi, geriau metus kitus pakęsti nepriteklus, negu skolintis. Skola ne žaizda, ne užgys — mokė senas mūsų liaudies priežodis. Gi antstolis skelbdavo varžytynes ne savo nuožūra, ne kurio valdininko įsakymu, bet teismo sprendimu, skolintojui reikalaujant. Tik pas iki ausų įsikolinčius ūkininkus atsilankydavo antstolis. Bet ir varžytinių paskelbimas dar nereikšė valstiečio

išmetimo iš ūkio ir namų. Paprastai skolinkam pasisekdavo sugraibyti kiek pinigų ir atimti didesnę ar mažesnę dalį skolos, o kitos dalies skolintojas palaukdavo. Dabar juk taip pat reikia skolas mokėti, ar ne? Vengiančius skolas grąžinti asmenis ir sovietinis teismas priverčia atsilyginti, ar ne tiesa? Ir ne tik teismas, bet taip pat milicija, viršininkai, įvairūs kolektyvai čiumpa vargšus skolinkus, ko anksčiau nebūdavo.

Iš "Komjauimo" kolchozo pirmininko pasielgimo su Pranė Akutaitiene matome, jog dabar iš bolševikinio dvaro žemdirbiai išvaromi lengvesne ranka, negu laisvės laikais iš savo ūkių. Be jokio nusikaltimo, be jokio teismo sprendimo, be jokių skolų Dragūnaitis išmetė iš kolchozo Akutaitienę ir baigta. Kol moteriškė buvo tvirta ir galėjo dirbti, tol ji buvo reikalinga. Kai paseno ir nebeįstengia eiti raudonajam dvarui lažo, pirmininkas savavališkai jos atsikratė. Nieko nepadarė nei tai, kad jos vyras už Sovietų Sąjungą kraują pralėjo, kad buvo pirmasis Sudargo kolchozo pirmininkas, (nukelta į 5 psl.)

Aušros Vartų Marija, V. Kašubos skulptūra Marquette Parko lietuvių bažnyčiai

Rožančiai

NELĖ MAZALAITĖ

Pasakau taip paprastai — Spalių rožančius — ir pajuntu delną pilną mažų skaudėjimų,

tarytum leidžiu per pirštus rožančių, padirbtą iš spalių, iš kietų ir aštrių.

Man vaidenosi jie ne kartą — karšti ir kvepiantys — lino palikimas, lino šarvai, jie negali nepašvilpti iš tolo, kad atsisuktum, nes jie yra pilni pasakų. Nes ar negyvena jie įvairių nuotykingą amžių, ar nebūna jie padžiauti vaiduoklių, sušalusiu baidyklėlių, mėgstamose vietose — pirtyse? Ir visi žino, kad pasakų atsargos, kaip sandėliuose, yra sukrautos jaujose? O, spaliai, kaip dažnai net miesto kvėpavimas yra panašus į jų kvapą — negali apsilenkti su atsiminimais — tačiau šie spaliai yra kitokie.

Jie yra visi liūdni rudenys.

Jie yra visos perdegusios žvakės.

Jie yra užkreikę žemę, kaip slopinimas.

Jie yra kitokie, kaip viskas, yra pakitę mūsų šalyje, viskas sulaužyta tarytum mintuvų — širdis, ir giesmė, ir malda. Ir drąsa. Ir gyvenimas.

Ir aš laikau rankose netikėjimo rožančių: aš skaičiuoju kaip Jobas tikrai nelaimės, ir neužtenka poterėlių: visą žemės kamuolį gali apjuosti kelis kartus, jeigu sudėsi skundus kiekvieno žmogaus, — mūsų žmogaus. Ir daiktų: aidus

užgesintų varpų, jų unzgimą, kaip vergų, kuriems ištraukė liežuvi. Ir dejavimus gulincijų nežinomuose kapuose, kurių nedrįsta atverti jų artimieji. Ir šunų lojimą, ir gyvulių baubimą — o Viešpatie, viskas yra sudėta į šį rožančių. Ir kiekvienas piršto krustelėjimas duria — bet aš negaliu nekaltėti.

Ir kur Tu, litanijos Karalienė, Motina mūsų, Kuri žiemai žadėjai gegužį, kuri ramiai prieš ateinančius speigus alkanus ir menku apdaru pridengtus, kur esi, kame klaidžioji, varinėjama nuo akmens prie akmens? Ar gali būti, kad mūsų žemės jaunieji nepažįsta Tavęs — kaip yra skelbiama —, kad senieji neberanda Tavęs bažnyčiose, tokios jos yra išretėjusios, kaip žmonės maro metu? Ar esi kaip sėkla, nematoma, tačiau pasėta, turinti ilgai augti, kol bus pastebėta, tegalinti pražydyti, kai bus ieškomas daigas? Ar esi Šiluvoje? Ar Girkalnyje? Vilniuje? Pažaislyje? Ar Skiemonyse? Ar mano parapijos miško grožybėje — Erškėtupėje?

Ne, Tu neisi, Tu vaikštai — žinau — kiekvienas mano alsavimas, kaip ir milijonų išvartųjų, ir ten likusiųjų — skelbia: mes žinom, kad Tu be sustojimo lankai ir teiki dovanas. Tu išardytose, paslėpto-

se kapinėse apverki žuvusius, Tu augini iškirsto miško našlaičius medžius, Tu atbrėži savo kojų pirštais ežias kiekvienos sodybos, dabar suldytos į pragarinį vienetą, kaip priešai nori sutirpdyti ir žmonių sielas. Tu nuramini praeidama, ir kačiuką, ir veršėlį, vienintelį baudžiauninko turta. Tu jų pasėlius saugai toje delno didumo dirvoje, Tu aplankai buvusias bažnyčias, tarsi ligonius ir gražini sveikatą, Tu skelbi bitėms žiemos miegą, kad jų gentkartės auginą vašką palaimintoms žvakėms. Tu palieti susidėvėjusį, sumelstą rožančių senutės, kuriai niekas nepadovanos naujo, ir sutvirtinti jį. Tu praskleidi raudoną melo miglą nuo rožių sodo jauniesiems, ir jie, nesuprasdami, pajunta ilgesį, kurio pasaulis nenuramina. — Tu esi mano pavergtoje žemėje, o Motina, o Karalienė, o nuostabusis dvasios troškulio šulinys!

Tu esi ten, tikiu, nes kitaip jie nepajęgtų gyventi.

Ir suklumpu nusižeminus — atleisk mano mažus raudojimus, ką reiškia mano smulkus spalvinis rožančius, nes regiu, Tavo rankose yra erškėtinis: iš spyglių, kurie vainikavo Tavo Sūnaus kančią. Už mus, už visus Tavo žemiškus vaikus.

Sveika Marija.

New Yorko parke meškerioja

Nuotr. V. Maželio

Jaunujų kanadiečių kuopa

Kanada krypsta į kairę (3)

Kitas Pearsono revoliucinis projektas yra jo Jaunujų Kanadiečių Kuopa. Amerikiečiams buvo paaiškinta, kad tai esą kažkas panašiu į Amerikos Peace Corps. Kai Pearsonas įstėgė šią Jaunujų Kanadiečių Kuopą 1965 balandžio mėn., jis prašė užsienių reikalų ministrę Paul Martin jam paskolinti asistentą Duncan Edmonds prižiūrėti šiam projektui. D. Edmonds, vos tik paskirtas, tuoj įsirengė savo štabą užsienių reikalų ministerijoje ir paskyrė Stuart Goodings šios naujos organizacijos sekretorium. Šis S. Goodings kaip tik yra marksistų studentų tautos organizacijos direktorius (S.U.P.A.). Mr. Goodings tuoj parūpino 4000 dol. valdžios paramą minėtai marksistų grupei už parūpinimą "informacijos" "kovoje prieš skurdą". Edmonds nusprendė, kad jo naujos pareigos verčia jį net du kartus lankyti Rodezijoje. Po kiekvieno vizito jis grįžo Kanadon rašyti straipsnius, palaikančius komunistų Z.A.P.U. teroristų grupę, kuri paskutiniu laiku įvykdė daugybę žiaurių ir žvėriškų veiksmy, net negalimų įsivaizduoti civilizuoatam žmogui.

Kai pagaliau paaiškėjo kad Scan, Kanados komjaunuolių laikraštis, buvo pradėjęs verbiuoti jaunos kanadiečius į Kanados jaunimo kuopą, Edmonds buvo priverstas atsisaityti iš pareigų, galimas dalykas, norėdamas išvengti nemalonumų Pearsonui ir Martiniui. Jaunujų Kanadiečių Kuopa, valdžios finansuojama, tęsė savo revoliucinį darbą. Iš pradžių sukėlė neramumų Kanados indėnų rezervacijose, kur pirma buvo taika ir ramybė. Vieni iš tos kuopos dalyvavo demonstracijose už Vietkongus, kiti reikalavo, kad Yorkville, žymi beatnikų vietoje Toronto, būtų išimta iš policijos kontrolės ir kad visi homoseksualų suvaržymai ir nuostatai prieš LSD ir marijuanos vartojimą būtų panaikinti.

BRIDGEPORT, CONN.

Maloniai kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius atvykti į LB Bridgeporto, Conn., skrydus rengiamą kasmetinį Rudens balių, kuris įvyks spalio 14, šeštadienį, Lietuvių Jaunų Vyrų Klubu salėje, 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn. Thruway išvažiavimas N. 27 (Myrtle Ave., važiuojant iš N. Y.; Lafayette St., važiuojant iš New Haven.)

Bus turtingas lietuviškų valgių bufetas, įvairūs laimėjimai. Sokiam gros garsusis Ed. Radionovo orkestras nuo 8 val. iki 1 val.

Įėjimas \$2.00; studentam—\$1.00.

LB Bridgeporto skyr. v.ba.

CLEVELAND, OHIO

Metinis Balfo vėjus

Clevelande Balfo skrydus kiekvienais metais spalio mėn. skelbia Balfo aukų vėjus mėnesiu. Siemet irgi kreipiamės į geros valios lietuvius, kviesdami visus savo dosnia auka padėti vargan patekusiems tautiečiams, taip reikalingiems laikinos ar nuolatinės paramos Lietuvoje, Sibire ar bet kurioje kitoje laisvojo pasaulio šalyje.

Dauguma iš mūsų viena ar kita proga yra patyrę Balfo pagalbos svarbą. Šios šalies suteiktų galimybių bei savo pačių pastangų dėka dabar esame pajėgūs bent maža savo išteklių dalimi palengvinti savo brolių vargo našta. Iš anksto dėkojame už dosnias aukas.

Balfo Clevelando skrydus

Sitokie ir panašūs žygiai davė progos 1967 sausio 6 **Winnipeg Tribune** komentarui:

"Ginčas dėl priešamerikinės demonstracijos, įvykusios prie Amerikos konsulato Toronte, turėjo vieną gerą rezultatą. Visuomenė dabar geriau supranta pažangą, arba jos stoka, parodytą Jaunujų Kanadiečių Kuopos. Paprasti piliečiai įsivaizdavo tą Kuopą susidedant iš daugybės šviesiaakių, raudonžandžių jaunuolių, žyžuojančių žmonėm į pagalbą kiekviename šio plataus krašto klonyje ir užkampyje. Šios savaitės kontroversija atskleidė kai kuriuos plikus faktus ir labai svarbias statistikas, rodančias visai kitą vaizdą. Nesiskutęs, gitarą skambinąs demonstracijos vadovas vargiai tinka. Pasirodo, kad ta Jaunimo kuopa nėra joks legijonas, o tik būrys 66 savanorių, kurie gauna po 35 dol. mėnesiui, gyvybės draudimą ir ypatingą mokesčių pasitraukdami iš kuopos".

"Būrio vadas yra karininkas ir gauna algą. Būryje — 53 pastovūs nuolatiniai nariai. Metinis būrio biudžetas 1.2 milijono dol. Daugumai mokesčių mokėtojų gal atrodo, kad tai per daug generolų ir per daug pinigų, kurie yra skirti 66 savanoriam fronte laikyti".

"Ši Kanados Jaunimo Kuopa būtų "geras dalykas", bet niekas nežinojo, kokia jos paskirtis. Net šiandien, 21 mėnuo nuo jos įsteigimo, to dar niekas nežino."

Ši paskutinė pastaba nevisai teisinga. Kanados komjaunuolių laikraštis paskelbė sausio vasario numery Lynn Curtis straipsnį apie Jaunujų Kanadiečių Kuopą. Straipsnis pradedamas: "Jaunujų Kanadiečių Kuopa taps didžiausiu ir efektyviausiu socialinių permairių veiksmu Kanadoje. Ši organizacija turi vieną priemonę, kurios kiti judėjimai ir organizacijos neturi — pinigų. Daug pinigų!" Ottawoje parlamento narių tarpe daug kas susigėdo. Jie pagaliau suprato, kad anas taip nekaltai atrodęs projektas, už kurį jie balsavo, buvo komunistų įkvėptas judėjimas, Pearsono ir jo valdžios finansuotas. Jie savo balsais padėjo finansuoti ir pradėti tą judėjimą.

Elizabeth Bentley apie Pearsoną:

Min. pirm. Pearsono politika niekada nebandė sustabdyti

tarptautinio komunizmo plėtimosi. Ji net pagelbėjo komunistų strategijai jau nuo tų dienų, kada jis buvo tik Kanados užsienių reikalų ministerijos sekretorius. Nieko nuostabaus. Nėra jokios abejonės, kad Pearsonas turėjo rimtų reikalų su komunistais nuo pat savo jaunystės. Yra žinoma, kad žymioji buvusi komunistų veikėja Elizabeth Bentley pasakė Amerikos saugumo pareigūnam, jog antrojo pasaulinio karo metu Pearsonas teikė informacijas komunistų šnipam. Diplomatiniais sumetimais šis liudijimas, patikimo liudininko po priesaika, buvo nuslėptas.

Norman ir Pearsonas:

Dr. Herbert Norman, Kanados ambasadoriaus Kaire, 1957 "nusižudymas" kai kam buvo labai patogus. Visai natūralu, kad Pearsonas, tuomet Kanados užsienių reikalų ministeris, smarkiai puolė JAV senato vadaus saugumo komisiją už tai, kad ji demaskavo dr. Herbert Norman kaip komunistą. Jis buvo Pearsono artimiausias draugas. Kelios dienos prieš anglam ir prancūzom užpuoliant Suezą, Norman painformavo Sovietus apie visus planus. Pearsonas buvo jiem priešingas.

Yra aišku, kad Kanados užsienio politika, Pearsono ir Martino formuluojuama, yra komunistų šalininkė. JAV yra vis daugiau spaudžiamos sulaukyti visus karo veiksmus prieš S. Vietnamą ir derėtis su komunistais. Chester Ronning yra tas Kanados diplomatas, kuriam Pearsono vyriausybė yra pavedusi pradėti derybas Vietnamui. Ronning pažįsta asmeniškai visus raud. Kinijos vadus, jis teigia, kad Kinijos revoliucija buvo "tvarkinga" ir jis nepaprastai giria Ho Chi Minh. Ronning kaip tik yra toks žmogus, kokį Pearsonas ar Kosyginas pasirinktų. Kada Pearsono vyriausybė vis didina savo diplomatinį spaudimą Washingtonui, tūkstančiai vietininkų — JAV kariuomenės dezerterų slepiasi Kanados šiaurėje. Aišku, Pearsonas juos prima išskėstom rankom.

Šiandien viso pasaulio komunistai laiko Pearsono vyriausybę "pažangiausia" vakaruose. Turėdami visus šiuos įrodymus, mes negalime nepripažinti, kad mūsų šiaurės kaimynas yra labai stiprioje komunistų įtakoje.

Dr. Antanas Razma kalba LB Tarybos pirmos sesijos posėdyje New Yorke.

Nuotr. V. Maželis

KIEK LIETUVIŲ FONDAS IŠAUGO IR KO JIS SIEKIA

Mūsų visų kieto darbo ir entuziazmo dėka šiuo metu LF jau pasiekė virš 370 tūkst. dol. pagrindinio kapitalo. Iki šiol LF yra paskyręs 20 tūkst. lietuvių švietimo bei kultūros reikalams. Šiais metais tam tikslui, bus 12-15 tūkst., o kitais metais dar daugiau. Kai Fonde bus milijonas, kasmet bus galima skirti nemažiau 70 tūkst. dolerių.

LF augimas vyksta per lėtai. Dėtos viltys iki š.m. pabaigos pasiekti pusę milijono suma, liko tik viltimi. Nuo tos sumos esame dar toli. O iki jubiliejinių metų pabaigos visų mūsų troškimas, kad Fonde būtų milijonas.

Vajaus reikalu LF vadovybė yra davusi smulkias ir konkretias gaires kaip reikėtų vajų organizuoti ir vykdyti apylinkėse. Siekiant vajų gyvinti bei skatinti buvo paskelbtos kvotos kiekvienai apylinkėi. Daugelio apylinkių LF vajaus komitetam nepavyko iki šiol išvystyti sėkmingos vajaus veiklos. Tačiau yra visa eilė puikiai veikiančių vajaus komitetų, kurių kvotos gerokai pasistūmėjo pirmyn, kitos pasiekė pusės ar daugiau skirtos kvotos, o dar kitos artėja prie savo kvotų pabaigos.

Iki šiol savo kvotas išpildė Lemont apylinkė (įgal. J. Bagdanavičius ir P. Abromaitis) ir Maspetho apylinkė (įgal. A. Pumputis). Šių apylinkių įgaliojiniams bei jų talkininkam nuosirdi LF vadovybės padėka.

LF komitetai bei įgaliojiniams prašomi prisiminti ir vykdyti

Fondo vadovybės duotus vajui organizuoti ir vykdyti nurodymus — gaires (žiūr. raštą Nr. 580, 1967.III.31). Pakartotinai primename ir prašome, kad kur vajaus komiteto darbas neduoda norimų rezultatų, vajaus komiteto sudėtį papildyti naujais, veikliais, pasiryžusiais nariais bei talkininkais. Jie turi dar labiau suaktyvinti asmenišką kontaktą, verbuojant LF narius. Jei pirmu apsilankymu nepavyksta užverbuoti, nesidrovinti užėiti antrą, o gal ir trečią kartą. Kiekviena lietuvių šeima turi būti kontaktuojama ir asmeniškai aplankoma. Reikia dėti visas pastangas, kad būtų ne vieno susipratęs lietuvių, neįsijungusio iki 1968 pabaigos į LF narių eiles. Naujų narių verbavimo neatidėliokite ateinančiomis metam. Dar šiais metais siekime Fondo pagrindinį kapitalą padidinti bent iki 400 tūkst.

Kiekvienas lietuvis, jei jis save tokiu laiko, privalo žinoti kokį svarbų darbą vykdo Lietuvių Fondas mūsų tautos išlikimui bei jos laisvės reikalui. LF svarbą ir būtinumą reikiama mūsų žmonėm išaiškinti, įsąmoninti. Tai darbas visų susipratusių lietuvių, o pirmoje eilėje LF vajaus komitetų, įgaliojinių bei organizatorių.

Tapti LF nariu turi būti didelė garbė kiekvienam susipratusiam lietuviui. Juk paaugę Fondui vieną, kitą šimtinę medžiagiškai savo asmeniškų interesų daug nenuskriaus, bet užtat moraliskai aukotojas sustiprės, pajus širdyje malonumą.

nuo patenkinimą, žinodamas, kad jo auka Lietuvių Fondui nuolat neš vaisius, remdama lietuvių gyvybinius reikalus. Be to, paaukota suma nurašoma nuo pajamų mokesčių, kas sumažina aukotojui išlaidas.

JAV LB centro valdyba rašė 1966.VI.17 apylinkių ir apygardų valdybom pažymėjo: "Lietuvių Fondo augimas yra visų mūsų bendras rūpestis. Juo daugiau pinigų bus sutekta į Lietuvių Fondą, juo daugiau bus skiriama kultūriniais uždaviniais vykdyti". Tad LF vadovybė kviečia LB apylinkių valdybas įsijungti viešos LF vajaus komitetų talkon, kad tuo būdu visų mūsų bendros pastangos būtų kuo greičiau pavainikuotos milijonų Lietuvių Fonde. Gi tose LB apylinkėse, kur dar nėra LF vajaus komiteto, prašome apylinkių valdybas imtis iniciatyvos sudaryti LF vajaus komitetą arba pačiai LB apylinkės valdybai pasiimti vykdyti LF vajaus komiteto uždavinius. Jau yra keletą LB apylinkių valdybų, kurios kartu sėkmingai vykdo ir LF vajaus komiteto darbą.

LF narių metinis visuotinis suvažiavimas numatomas kultūros kongreso metu Chicagoje lapkričio 23-26.

Siame suvažiavime bus pagrindinai diskutuojama klausimas, kaip pasiekti kitais metais milijonas. Bent vienas atstovas iš kiekvieno LF vajaus komiteto privalėtų atvykti į suvažiavimą.

Labai pageidautina, kad LF vajaus komitetai bei įgaliojiniams jau dabar praneštų savo sumanymus, kaip galėtume jau nuo šio rudens pagyvinti LF vajų.

Dr. G. Balukas,
LF Tarybos narys.
Dr. A. Razma,
Valdybos pirm. A. Reklaitis,

Valdybos vykd. vicepirm. ir reikalų vedėjas.

IŠ VISUR

— **Zigmas Dailidka,** JAV LB Kultūros Fondo pirmininkas, ir **Stepas Kairys,** LB Kanados Krašto valdybos narys kultūros reikalams, kaip koreferentai dalyvaus kultūrinių darbų finansavimo svarstyme III-jame kultūros kongrese. Kultūros kongreso surengimui ir kongreso metu užsimitų kultūrinių uždavinių įvykdymui reikia ir finansinės paramos. Kongresui skirtas aukas siųsti JAV LB CV izdininko adresu: **Mečys Simkus,** 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill., 60632.

— **Vysk. Pr. Brazys,** miręs birželio 9 Romoje, prieš metus buvo užsąkęs pas komp. Alfonso Mikulskį parašyti lietuvišką mišias su liaudies muzikos instrumentų pritarimu. Mišios baigiamos rašyti.

— **Marija Rudienė,** JAV LB centro valdybos vicepirmininkė, praėjusiame JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos posėdyje buvo išrinkta vadovauti JAV ir Kanados III-jo Kultūros kongreso surengimui.

— **Teodoras Blinstrubas,** JV LB Tarybos narys ir ALTS-gos pirmininkas, ir **Kazimieras Pocius,** ALTS-gos izdininkas, mokytojo pagerbimo iškilnių proga lankėsi Detroito. T. Blinstrubas bendruomeninėje veikloje reiškiasi nuo pat organizuotos Bendruomenės sudarymo pradžios, be to, buvo Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas ir yra Alto valdybos vicepirmininkas. K. Pocius aktyviai dalyvauja bendruomeniniuose darbuose East Chicagoje.

— **Pedagoginio Instituto** mokslo metų pradžios proga pirmoje institute mokslo metų dienoje Galyvavo ir sveikinimo žodį tarė JAV LB centro valdybos pirmininkas **Jonas Jasaitis,** Chicago apygardos valdybos atstovas **Stasys Šiaučius** ir LB Svetimio Tarybos atstovas **Juozas Tamulis.** Šiais metais institute bus pradėta dėstyti apie lietuvių išveiviją ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. J. Jasaitis taip pat kalbėjo mokslo metų pradendantiam Chicago Aukštesniosios Lietuvos mokyklos mokiniam.

— **Algirdas Pužas,** **Antanas Kučys** ir **Mečys Valiukėnas,** žinomi spaudos bendradarbiai, III-jame Kultūros kongrese pakviesti koreferentais spaudos sekcijoje. Spaudos sekcijos pranešimuose ir diskusijose kviečiami dalyvauti visi, kurie domisi mūsų spaudos klausimais.

IESKOMAS

Ieškomas **Charles Sarpalis, Sr.,** gyvenęs Worcester, Mass., Baltimore, Md., ir Brooklyn, N.Y. Turį apie jį žinių prašomi pranešti Darbininkui adresu: **910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.** Telef. GL 2-2923 arba GL 5-7281.

VISI BENDRŲM JĖGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĖ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUPOŠIAM!

KĄ PASIRYZOME — ĮVYKDYSIM! DABAR YPAČ REIKALINGA JŪSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS FRANCISKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND) 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

- Garbės fondatorius (\$1000)
- Amžnuosius narius (\$500)
- Fundatorius (\$100)
- Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateiityje statybų fondul

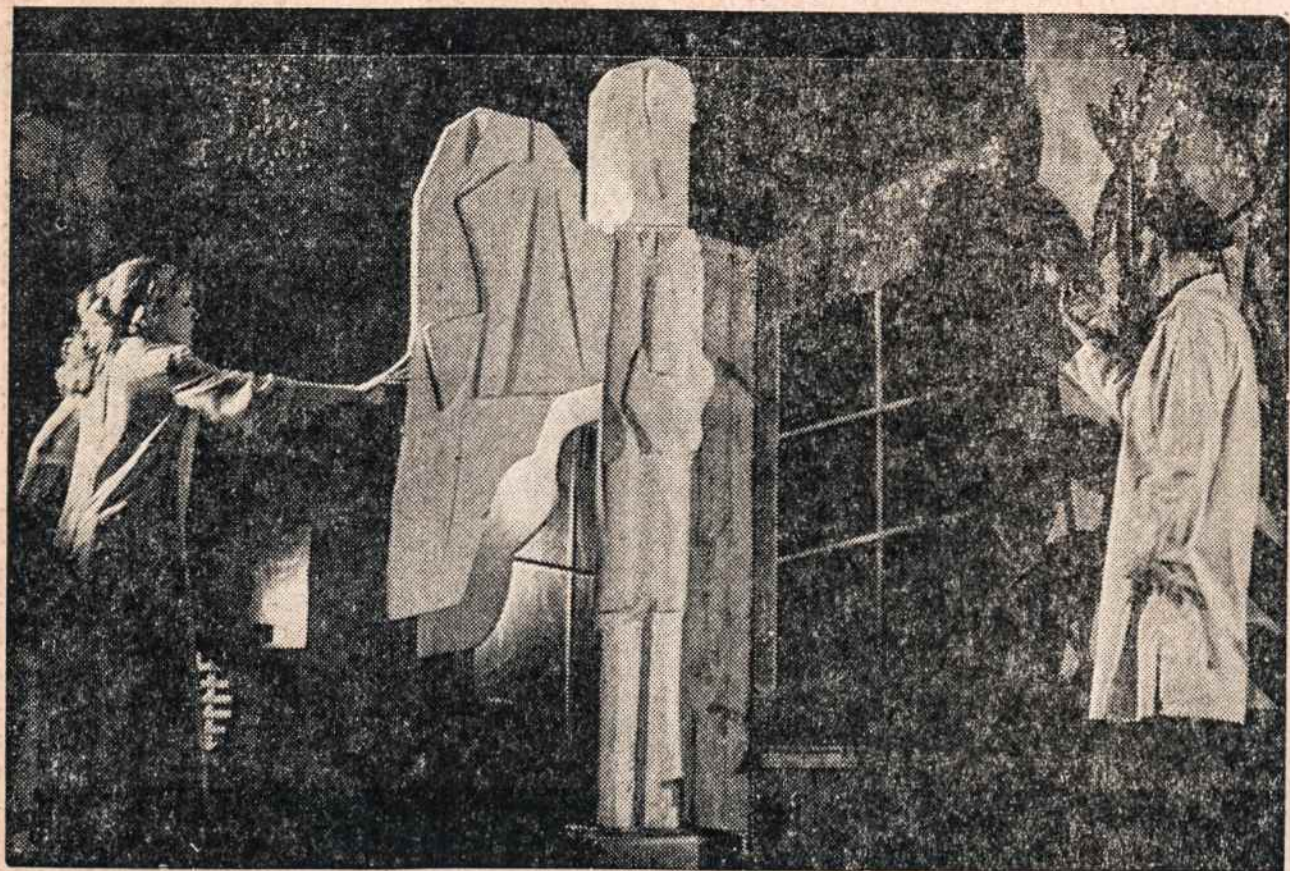
ADRESAS .....

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible))

LFB bendrinės studijų savaitės dalyviai Dainavoje prieš išsiskirstant rugpjūčio 20.

Nuotr. Uosio Juodvalkio

Scena iš "Nuodėmingo angelo", kai jis buvo suvaizdintas Philadelphiaje. Bostono lietuvių dramos sambūris tą patį veikalą vaidina šį sekmadienį šv. Tomo salėje Jamaicaje. Nuotr. K. Čikoto

BALTIMORE, MD.

Karaliaus Mindaugo šeštadieninė mokykla naujos mokslo metus pradėjo rugsėjo 30. Pamokos vyksta šv. Alfonso mokyklos patalpose. Tėvai ir mokytojai yra dėkingi parapijos klebonui prel. L. Mendeliui, kuris leidžia naudotis tomis patalpomis.

Jonas ir Marijona Kulokai minėjo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį spalio 1. Šv. Alfonso bažnyčioje 10 val. buvo mišios. Po mišių buvo iškilmingi šeimos pietūs su kalbom, linkėjimais ir dovanom.

Šv. Alfonso didysis choras po vasaros atostogų spalio 1 pradėjo giedoti per 10 val. mišias. Chorui vadovauja prof. Charles Chapelle ir vis ieško naujų balsų. Visi, kurie mėgsta dainą ir turi gražius balsus, kviečiami stoti į chorą.

Maldininkų kelionei į Washingtoną spalio 8 vadovaus prel. L. Mendelis. Autobusai išvyksta 8:30 v. nuo šv. Alfonso bažnyčios ir į Baltimore grįš 6 v. Maldininkai aplankys prezidento J. Kennedy kapą, dalyvaus mišiose Marijos šventovėje. Mišias aukos prel.

L. Mendelis, maldaudamas pasauliui taikos. Kelionė baigiamas šv. Sakramento palaiminimu pranciškonų vienuolyne 3 v. popiet. Kas nori dalyvauti šioje kelionėje, prašomas iš anksto bilietus įsigyti klebonijoje.

Lietuvių postas 154 savo rudens jautienos kepsnio (Bull Roast) puotą rengia spalio 8 Eastern Center, prie Eastern Ave., toje pačioje vietoj, kur praeitais metais. Pradžią 1 v., baigsis 6 v. Be jautienos bus ir kitų gardžių valgių. Bus loterija, kur bus galima laimėti įvairių premijų. Sokiam gros orkestras.

Poeto Nado Rastenio pagerbimas bus spalio 14 Statler Hilton viešbutyje. Pagerbimas rengiamas ryšium su jo Donelaičio "Metų" vertimu į anglų kalbą. Be to, tarptautinės po-

Sovietinis antstolis

(atkelta iš 4 psl.)

kad sūnus žuvo kare, kovodamas boševikų pusėje.

Joks buvęs dvarininkas savo kumečių taip lengvai neišvardavo iš dvaro, kaip dabar kolchozai atleidinėja valstiečius. Šalina senus ir ligonius, o jaunus ir darbingus žemdirbius ir norinčius išstoti iš kolchozo neišleidžia. Netgi kitur apsigyvenusius ir susiradusius darbą reikalauja grįžti atgal kolchozini lažo eiti.

Akutaitienės atžvilgiu partijos laikraštis padarė tokia išvadą: "Žmogui padaryta didelė moralinė skriauda, pamintose jo teisės. To negalima atlyginti nei bulvių centneriais, nei arais, nei kita produkcija". Žinoma, kad negalima. Bet ko kita reikia tikėtis iš kolchozo, įsteigto ne tik ant moralinės skriaudos ir neteisybės, atimant žemę iš teisėtų savininkų ir už ją neatsilyginant nei centneriu bulvių, nei kita produkcija, bet ir išmetant juos iš savo gimtųjų namų ir ištremiant į priverčiamųjų darbų stovyklas baisiam vargumui ir lėtai mirčiai.

Augustinas Upėnas

NAUJAUSI PRANCŪZŲ ir ITALŲ MODELIAI. Įvairūs kailinių ir keilių papuošalų pasirinkimas

Viskas gaminama mūsų dirbtuvėje. DIDELIS PASIRINKIMAS. URMO KAINOS. Parduodame didelius kailinių krautuvėms. Prieš perkdamas - įsitikinkite. Patogios mokėjimo sąlygos. Pertaisome kailinius ir kitus siuvinius į naujus modelius.

Alex Dimants Fur Co. 150 W. 28 St., New York, N.Y. Patalpa No. 501. Tel. CH 2-1079 - CH 2-0535. Atidaryta darbo dienomis 8-6; savaitdieniais 8-3. Liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais - uždaryta.

tų organizacijos jis buvo šiemet pagerbtas laurų vainiku. Kartu bus pagerbta ir jo žmona Julė Baltrukonytė-Rastėnienė, kuri nuoširdžiai veikia lietuviškose organizacijose. Pagerbimą rengia lietuviškos organizacijos. Dalyvaus miesto majoras Theodore R. McKel-din, kongresmanas Edward Gar-matz ir kiti žymūs svečiai. Vakarinės pradžią 7 v.v. "Metų" ištraukas lietuviškai skaitys Elena Armonienė, angliškai Sylvia Tarvydaitė-Scott. Elena Jurgė-laitė, sopranas iš Washingtono, padainuos keletą dainų ir ari-jų. Sokiam gros Jono Lekevi-čiaus orkestras.

40 valandų atlaidai šv. Alfonso bažnyčioje prasidės spalio 15 iškilmingomis mišiomis 10 v.r. Baigsis spalio 17. Visi kviečiami dalyvauti atlaiduose.

Sodaliečių metinė madų paroda buvo spalio 2 gražioje Mardi Gras salėje, Hartford Ave. Buvo rodomi šių metų paltai, suknelės. Dalyvavo daug moterų. Parengimo komitetui vadovavo Alberta Šalkauskienė. Visas pelnas paskirtas šv. Alfonso parapijos reikalui. Jonas Obelinis

Nedrausmingas ligonis Supykęs gydytojas sako ligoniui:

— Jūs esate ligoninėje pats nedrausmingiausias ligonis. Lovoje jūs negulite, vaistus atsiskote priimti ir, prie viso to, jaučiatės kasdien vis geriau...

Įpratinimas Pas dantų gydytoją ateina įžymus estrados artistas. — Prašau išsižioti. — O kiek man už tai sumokėsite?

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant dovanas-siuntinius į LIETUVĄ ir KITAS USSR DALIS. Gavėjas nieko nemoka. Tūkstantčiai klientų patenkinti. Garantuota skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

affiliated with PODAROGIFT, Inc. priima užsakymus butams ir USSR gamintoms visokioms prekėms jūsų giminėms Lietuvoje ir kitose USSR dalyse. Mums džiugu pranešti mūsų skaitlingiems klientams, kad nuo SPALIO 1 d. iki GRUODŽIO 31 d., 1967 nustatomos ypatingos švenčių kainos, 10% NUOLAIDOS sekančioms prekėms:

automobiliams, motociklams, televizijų aparatams, radio-transistoriams, magnetofonams (tape recorders), kuriuos galima užsakyti mūsų firmoje.

Taip pat pranešame, kad nuo SPALIO 1 d., 1967 žymiai yra sumažintos kainos MAISTO PRODUKTAMS. — Dėl smulkesnių informacijų ir nemokamų katalogų prašome kreiptis į mūsų Centrinę Įstaigą:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036. Telef. 212-245-7905

PAGERBTAS KUN. B. KRUZAS

Rugsėjo 24 d. 7:30 val. vak. šaunioj Imperial Grand Ball-room salėje, Granada viešbutyje, Brooklyn, N.Y., iškilmingai atžymėta kun. B. Kruzo darbuotės sukaktis. Buvęs 29 metų vikaru Apreiškimo parapijoj, perkeltas klebonu į šv. Jurgio parapiją, Brooklyn, N. Y. Iškilmėse dalyvavo arti 500 dalyvių. Jų tarpe buvo 19 kunigų iš Brooklyno apylinkės ir 11 Apreiškimo parapijos vien. seselių. Viena iš tų seselių yra buvusi kun. B. Kruzo mokytoja parapijos mokykloj.

Programą malda pradėjo kun. klebonas N. Pakalnis, buvęs Apreiškimo parapijos klebonas. Programai vadovavo jubilijato seminarijos kolega kun. W.A. Masiulis. Jie abu seminariją baigė tais pačiais metais. Kun. Masiulis priminė mokslo dienų išpūdžius ir kun. B. Kruzo darbštumą.

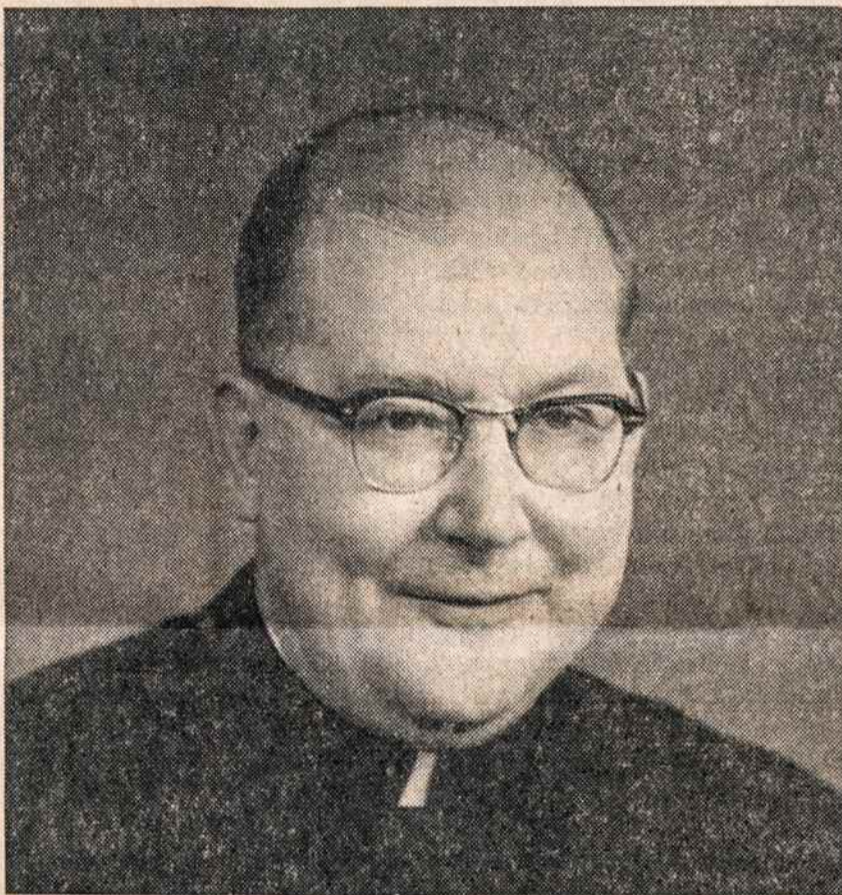
Paskui kalbėjo kitas kun. B. Kruzo seminarijos dienų kolega — kun. W. P. Vaškas. Jis priminė jubilijato jaunystės dienas kartu baigiant kunigų seminariją. Kalbą pagražino įvairiais išpūdžiais iš tų laikų kada kun. Kruzas pradėjo mokytis Apreiškimo parapijos mo-

kykloj ir, po įšventinimo į kunigus, išbuvo šioj parapijoj vikaru 29 metus. J. J. Pries, rengimo komisijos pirmininkas, pasakė labai įdomią kalbą, pagražindamas juokingais anekdotais. J. J. Pries daug dirbo su kun. Kruzu parapijos naudai. Prel. J. W. Asip, savo kalboje pareiškė didelį pasitenkinimą sutinkant tokį didelį būrį kun. B. Kruzo draugų. Baigiant kalbas, į salę įėjo Brooklyno diecezijos vyskupas Mulrooney. Jis pasakė trumpą padėkos žodį visiem, primindamas jubilijato darbuotę ir pasitenkinimą tokiu darbščiu kunigu.

Paskutinis kalbėtojas buvo pats kun. klebonas Bruno Kruzas. Pradedant padėkos žodį, jo akyse ištryško džiaugsmo ir susijaudinimo ašaros. Džiaugėsi matydamas tokį didelį bičių būrį. Dėkojo rengimo komisijai už tokį didelį darbą. Po to buvo šokiai.

Rengimo komisiją sudarė jo artimi draugai, su kuriais B. Kruzas yra dirbęs visą laiką. 15 narių komisijai vadovavo J. J. Pries. Kun. klebonui B. Kruzui linkėtina ilgiausių metų ir sėkmės šv. Jurgio parapijoj.

Dalyvavęs

Kun. Bruno Kruzas

GENYS

Kaip daugelis kitų paukščių, geniai, gyvendami miške, turi savo pasirinktus rajonus, į kuriuos neišleidžia kitų savo draugų, o jei atsiranda toks nepageidaujamas išsibrovėlis, tuomet vyksta smarkios kautynės. Sukibę priešai neretai puola ant žemės ir taip įmiršta, kad galima prie pat jų prieiti.

Tur būt, dėl to genį lengva pavilioti, pamėgdžijant jo kalimą; tai nesunku padaryti, tarškinant lazdele į medį. Jei tik netoliese yra genys, jis netrukus atskrenda į tą medį, net ir tuomet, jei ir pats buvo užimtas kalimu, tur būt, manydamas, kad ten išsibrovė jo konkurentas.

Bet tai nereiškia, kad geniai nepakęstų kitų paukščių; antai vėlai rudenį arba žiemą, neretai galima užtikti genį rinkiniame būryje, sudarytame iš visų rūšių zylių, bukučių.

German Foods in Astoria... at The STEINWAY BRAUHALL 26-28 STEINWAY ST. Tel. RA 8-9780 (Closed Monday) In Sunnyside... at The SUNNYSIDE BRAUHALL 41st ST. & QUEENS BLVD. Tel. RA 9-9311 (Open 7 Days a Week)

Columbus Day Greetings To All Our Friends & Parishoners

ST. MARY'S CHURCH 1008 49th AVE. L. I. C. N. Y. ST 6-3113

Happy Columbus Day

CANTON LOW RESTAURANT 23 North Livingston Ave. Livingston, N.J. We specialize in take out orders. CALL: (201) 992-7056

SPECIAL STEEL COMPANY 340 DELANCY ST. NEWARK, N.J. 201-643-0800

GREETINGS CARMINE CASTALDO QUALITY MEATS 85 Mulberry St., N.Y. WO 2-3830

WILLIAM DEL PILAR Guitars Made to Order 220 Atlantic Ave Bklyn., N.Y. • UL 8-6564

GREETINGS X O C H I T L Mexican Restaurant FINEST MEXICAN CUISINE 146 W. 46 St. N.Y.C. PL 7-1325

RED BANK SAVINGS & LOAN ASSOCIATION Broad & Bergen Street Red Bank, N. J. Member of F.S.L.I.C. • CALL: [201] 741-3700 •

GAYE HAIR STYLISTS INC. Specializing in Hair Styling — Cutting, Coloring, & Permanent Waving 14 Chase Road Scarsdale, N.Y. 914 - SC 5-0097

— OLSON BROS. — Mfg of all types of Saw Blades, for every sawing requirement. It costs less to use the best! Independent Mechanic & Hardware Saws SO 8-3554

Happy and Joyous Columbus Day To All Our Friends and Customers

ARMIENTO STUDIOS John M. Armiento Ecclesiastical — Stained Glass Windows Statuary — Marble — Bronze 17 Morris Street Hackensack, N.J. [201] 489-6181

Columbus Day Greetings To All!

DANKO & DEVITO SERVICE STATION ESSO GAS — AUTO REPAIRS

82-06 ASTORIA BLVD. JACKSON HTS., L.I. Mr. Joseph Danko, Prop. —[212] 651-5252—

GREETINGS

WILLIAM A. KING FURNITURE CO.

GOLDEN BRIDGE NEW YORK 914 - RO 9-4665

COLUMBUS DAY GREETINGS TO ALL —J. J. BOLL—

Custom House Brokers Kennedy International Airport Air Freight Specialists N. Y. INTERNATIONAL AIRPORT Jamaica 30, L.I., N.Y. Phone 656-5810

HILLSIDE HOUSE Caterers For the Finest in Catering at a Budget Price 206 - 10 Hillside Avenue [corner Frances Lewis Blvd.] HOLLIS, Long Island Call HO 5-7788

GREETINGS! BROADWAY FEATHER DYEING CORP. 17-19 VARICK ST. BROOKLYN, N.Y. EV 7-0414

GREETINGS CHAS. PETER NAGEL FUNERAL HOME 352 E. 87 St. N.Y. AT 9 - 2221

BETHPAGE TRANSMISSION CENTER 870 Broadway Bethpage, L.I. The Key to Our Success is YOU Our Satisfied Customers CALL: [516] OV 1-5210

Greetings from HOUSE OF FU, Inc. Under New Management Open Every Day Cocktails — Luncheon — Dinner Take-out orders - Air Conditioned FREE REAR PARKING 574 North Ave, New Rochelle, N.Y. [914] NE 2-0821 - 0822

Greetings to All of Our Friends. Peace & Good Will Towards All.

ST. CATHERINE OF SIENA CHURCH 118-22 RIVERTON ST. ST. ALBANS, L.I., N.Y. Rev. J. Dermody, Pastor

Columbus Day Greetings to All of Our Friends & Customers

DAVE'S SERVICE STATION GENERAL REPAIRS, QUALITY SERVICE 1800 Atlantic Ave Brooklyn, N.Y. Mr. Dave Smith PR 8-9660

Columbus Day Greetings to all our friends & patrons

V-1 SERVICE STATION Complete Auto Repairs Mechanic on Duty Tires - Batteries - Accessories 1866 Atlantic Ave., Brooklyn, N.Y. Tel.: [212] 773-9515

Greetings To All Our Friends & Customers

BENNY'S BAR "Drop In Anytime" 830 E. 156th Street Bronx, N.Y. MO 9-8244

A HAPPY & JOYOUS COLUMBUS DAY TO ALL OF OUR FRIENDS

IONA PREP. WILMOT ROAD NEW ROCHELLE [914] NE 2-0714 Brother John Hayes

SPECIALIAI KALĖDOMS I LIETUVĄ

UŽSAKYKITE ANKSTI Populiarios ir vertingos dovanos ITALISKI NAILONO LIETPALČIAI vyram ar moterim — spalvos: mėlyna, tamsiai žalia ir ruda — kainos viskas įskaityta — jūsų giminės nieko nemoka

1 lietpalčiai pilna kaina \$23.40 2 lietpalčiai pilna kaina \$36.30 3 lietpalčiai pilna kaina \$51.20

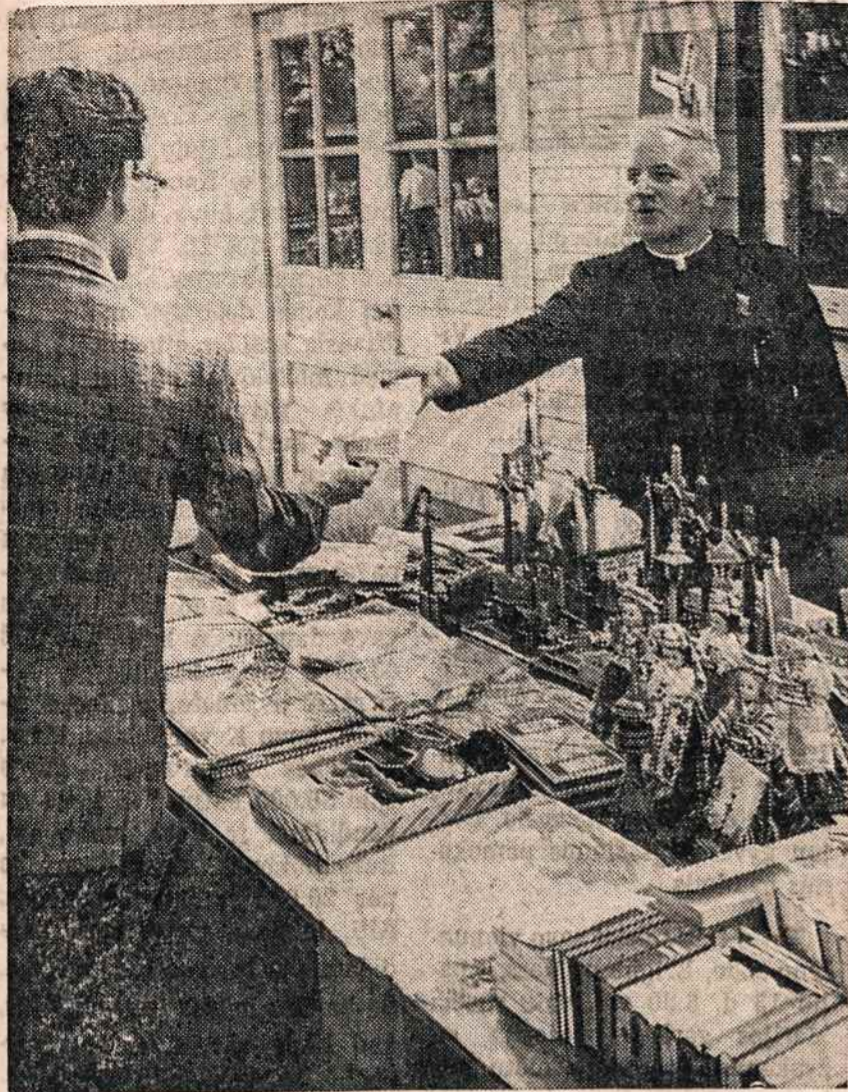
Specialiai moterim Deluxe \$80.00 3 yrdai 100% vilnonės žieminio palto medžiagos, 3 yrdai 100% vilnonės žieminės suknelės medžiagos, 1 vilnonis megztukas su sagom prieky, 1 kompletas vilnonių apatinių, 1 pora batų

Specialiai vyram Deluxe \$80.00 3 yrdai 100% vilnonės žieminio palto medžiagos, 3/4 yardo 100% vilnonės kostumo medžiagos, 1 kompletas žieminų apatinių, 1 nyloono marškiniai PUKUS MAISTO SFUNTINYS VISADA MALONI DOVANA GERIAUSI AMERIKOS PRODUKTAI

Type 411A \$36.50 1 1/2 sv. degintos kavos, 1 sv. šokolado, 10 unc. arbatos, 2 1/2 sv. cukraus, 1 1/4 sv. aliejaus, 1 1/4 sv. sūrio, 2 1/2 sv. kviečių miltų, 2 1/2 sv. ryžių, 1 1/4 sv. Edam Cheese, 2 1/2 sv. rūkyto bekono, 2 1/2 sv. įvairių vaisių, 1/2 sv. datulių, 1/2 sv. figų, 1 1/2 sv. įvairių sausainių ir vaflių

Delicious \$39.50 1 1/2 sv. degintos kavos, 1 sv. šokolado, 10 unc. arbatos, 2 1/2 sv. cukraus, 1 1/4 sv. aliejaus, 1 1/4 sv. sūrio, 2 1/2 sv. kviečių miltų, 2 1/2 sv. ryžių, 2 1/2 sv. įvairių vaisių, 1 1/4 sv. rūkyto bekono, 1 1/4 sv. rūkyto kumpio, 1 1/4 sv. sausainių ir vaflių, 10 unc. pipirų.

REIKALAUKITE VILTUI SIUNCIAMO KATALOGO UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street New York, N.Y. 10010

Tėvas Petras Baniūnas, Darbininko administratorius prie spaudos kiosko Darbininko ir Lietuvos atsiminimų radijo pikniko šiais metais. Toks pats spaudos kioskas veiks Darbininko vakare spalio 8 šv. Tomo parapijos sauleje Woodhavene. Nuotr. P. Kisiellius

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis
"Hamilton players win laurels in U.S.", rašo rugsėjo 23 d. Hamilton Spectator. Pabrėžtas P. Vaitonio laimėjimas š. Amerikos lietuvių pirmenybių, Clevelande su 4½-½ tš., sužadusio lygionis tik su pračių p-bių laimėtoju P. Tautvaišu. Juozas Chrolavičius laimėjo jaunių titulą. Įdėtos dvi partijos iš tu-p-bių — Chrolavičius - Merkis ir Tautvaišas - Palčiauskas. Komentarai Myer Harris, kuris buvo Clevelande ir

SPORTAS

LIUDNAS SAVAITGALIS
"West New York ir Lithuaniaus laukia pirmojo taško" — didelė antgalvė vokiško laikraščio sporto skyriuje. Pereiči sekmadienį pralaimėtos pirmenybių rungtynės prieš bavarus 0:1 (0:0). Neturint savos aikštės, teko žaisti Red Hok parke, kuriame aikštė, dabartinės NY miesto administracijos sukurtos visuotinės betvarkės dėka, nebuvo paruošta. Mūsų žaidikai patys turėjo paskubomis išvesti aikštės linijas. Iš karto turėta sunkumų su sudėtimi, praktiškai žaista devyniese, žaidė — Jankauskas; Remeza II, Malinauskas, Budraitis, Kreines kraštai visai atkritę. LAK cas; Šileikis, Budreckas, Kerekas; Vainius III, Mrozinskas, Hilian. Pralaimėta kiek nelaimingai, nes vienintelis rungtynių įvartis buvo mūsų šūkių savizudis. Anot to paties vokiečių laikraščio, už šią žemą pasekmę lietuviai gali dėkoti savo var-tininkui (Jankauskui). Šiaip jau neblogai sužadė visas gynimas, jei neminėti keletos pasitaikiusių klaidų. Rezervinė priešžais-myje pralaimėjo bavarom 0:5. Futbolininkų vargai prasidė-jo šeštadienį. Pirmenybių se-zoną pradėjo jaunieji. Mažu-čių komanda žaidė prieš bava-rus ir, esant pasekmei 1:2 mū-šų nenaudai, buvo vadovo iš-vesta iš aikštės. Šis įvykis, be abejo, mum lygoje dar atsi-lieps. Gražiausiai išėjo su jau-nučiais, kurie rungtynes laimė-jo 1:0, bet taškai su pasekme 0:6 teko priešininkam. Pasiro-d, mūsų žaidikai dar neužre-gistruoti ir neturi galiojančių žaidikų pasų! Eilę metų sporto sekcijos darba vilko sekreto-rius Saulius Remeza. Dabar jam laisvalaikio pritrūkus, klu-bas pasirodo nepajėgus tvarky-tis.

Ateinantį sekmadienį pirmo-ji komanda keliauja į Kingston N.Y., ir žaidžia 2:30 val. Oeh-ler's Mountain Lodge aikštėje. Šeštadienį pas Blue Star mažu-čiai žaidžia 2:30 val., o jaunu-čiai 3:45 val.

Atletas

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 667-3680

DISPLAY
Outstanding Buy GROCERY AND DELICATESSEN for sale in North-ern Dutchess County. Gd. family business, yearly gross over \$120,000. Real Estate optional.
Call (914) PLateau 8-4292

APPLES
Pick your own, Duryea Farms, Ack-ertown Rd., Monsey, NY. NY Thru-way, Spring Valley Exit, West on Rte 59 to Saddle Rr. Rd. traffic light, left at light to Ackertown Rd. Left again. • [914] EL 6-1988.

Outstanding Lake Champlain area. Build your own log cabin. Hunt, fish, ski, 6 hrs. NYC. Paved road. 5-acre cabin site \$900—\$20 down, \$15 mo. Enrie Rock, Box 22, Morris-sonville, N.Y. Tel. (518) 563-3599.

A Beautiful RESTAURANT Must Sell — Sacrifice 1 year old, parking for 50 cars, 100 seating capacity. Price \$24,000 terms arranged. Call Mr. George (212) 478-5030

Woodhaven — North of Jamaica Avenue, detached 6 room, 1 family large plot 40x100, 4 garages, exclu-sive \$22,000

PIEPER AGENCY
102-21 Jamaica Ave Richmond Hill 11418; Tel. VI 7-2242

HELP W. MALE
Lathe Hands — in Passaic. Modern machines, good working conditions, company paid benefits, family hos-pitalization & medical/surgical plan, holidays, vacations. 1st shift only, steady work. Call 201-473-3110 between 9 a.m. and 5 p.m.

CLERK FOR DELICATESSEN
Work near home full and part time Exp'd — part time, Saturday and Sunday.
HEATHCOTE DELICATESSEN
914 SCarsdale 3-3160

Electronic Engineers Electronic Technicians Meter Repairman and Trainees
Salary open.
Tel. Barry Katz 516 - 487-0500 Between 10:30 AM & 3:00 PM or make an appointment
A & M INSTRUMENTS
Community Drive Great Neck, L.I., N.Y. Bet. L.I. Expressway and Northern Blvd.

SCHOOL-BUS DRIVERS
FULL or PART TIME EXCELLENT JOB
Call (914) NE 2-3444

CADDIES - ATT - CADDIES
Steady work next two months \$6.00 per bag
Double call caddy master 201 - 377-6751
Braid Burn Country Club Florham Park

MEN WANTED
Full time, plus overtime Janitors - Waxers needed in Tuxedo Area Must have transportation Starting pay \$2.00 per hour (914) 534-7930

Cafe Geiger
Savininkas — Helmut Vollmer
206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.)
New York, N. Y.
Tel. RE 4-4428
KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p. Užkandžiai iš nuosavos virtuvės Puikiausia vokiška virtuve: pietūs-vakarienė Teirautis kavinėje kur pastatyti automobilį.

H. W. FEMALE
WANTED EXP OPERATORS ON JACKETS
Complete garment. Steady work — nice working conditions Union Shop ANDY SPORTSWEAR
233 Powell St. Bklyn. Call 498-2779

SEWING MACHINE OPERATORS
to do plain sewing on Singer ma-chines, some experience required — DURALITE CO.
2 Barbour Ave., Passaic N.J.
201 - 773-8600

WOMAN for Brothers Residence — light housecleaning, serve 1 meal. 12 Noon to 7 PM, 5 days a week. cook one meal every 3rd Sunday. Paramus Catholic Boys H. S., 425 Paramus Rd. Paramus, N.J. — Call Brother James Kelly 445-6465

OPERATORS on single needle exp on dresses section work zipper set-ter exp all around LANDY MFG. CO. 7207 Broadway North Bergen
Call 201 - 869-9009

Nurse—RN SUPERVISOR
3:30 PM - 11:30 PM Shift Mature. Salary open commensurate with experience.
HEBREW HOSPITAL
1776 Clay Ave (175 St.) Bronx NY

WOMEN
Light factory work. No exp. neces. Hours 7 AM - 3:15 PM
SPRINGFIELD INSTRUMENT CO.
260 Railroad Avenue Hackensack, N.J.
201 - 342-2700

Secretaries
Responsible positions available in many university departments. Pleas-ant working conditions in a stimu-lating atmosphere. Requirements — a high school diploma, neat appear-ance, with excel. typing. Light steen-preferend. Good salaries plus out-standing fringe benefits, including free tuition to employee or depend-ent children. Interviews daily, 9-5. Personnel Office Rm 104, De Kalb Hall; 622-2200 ext. 458.

PRATT INSTITUTE
Hall St. & DeKalb Ave., Brooklyn

SERVICE
CARA - VAN LINES
Local and Long Distance Mover Trucking
Fast service Low cost
Call 449-5892
Ask for Mr. Oliva

PAMID HAVEN REST HOME — Aged and Retired Men and Women homelike and country atmosphere A home away from home Florence Csik prop. N.J. State approved — English Town Road, Jamesburg N.J. Call 201 - 521-1194

GENERAL TRUCKING AND MOVING
Local Lic and Bonded
Mr. Fraizer 2084 Madison Ave. NYC
Call Mon thru Sat 8:30 to 6
993-9771 or 283-1482 anytime

TOP \$ CASH
Mail your silver certificates to Flatbush Associates.
Over 20% return on your money. Your bills—any condition Send regis. mail or call HI 4-5222 after 5

Flatbush Associates
2404 E. 66th Street Brooklyn, 11234

FREEDOM EXPRESS INC
White Diesel Tractors 16' - 19'
For Contract or Hire
110 Emerson Place Brooklyn 857-7200 - 1

PEDRO QUIMONES
401 E. 139th St. Bronx Floor Scraping & Painting All Work Guaranteed
Call 669-4517

Rimos ir Juozo Bružinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA
siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuveje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siunti-niai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietaipčiai. Parūpinami dolerio krautuvių kuponai.
370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS.
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms taip pa-šilkėms, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus pa-arnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užleikite ir įsitikinsite
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

"AIDAS" Radio - T. V. Lab.
94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747
Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisyimas ir pardavimas.
SPAUDOS KIOSKAS
J. BUBLAITIS J. PAŠUKONIS

Cosmos Parcels Express Corporation
108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011
Tel.: CH 3-3005
• Mes siunčiame siuntinius į LIETUVĄ kaip ir į visas kitas USSR dalis.
• Mes priimame užsakymus SALDYTUVAMS, TELEVIZIJOJMS, SKALBIAMOMS ir SIUVAMOMS MASINOMS, "Dollar Certificates", BUTAMS etc.
• Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti.
• Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią mes gauname.
• Jūsų patogumui turime didelį prekių pasirinkimą žemomis kai-nomis.
Mūsų agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 val. p.p. Kitu laiku — susitarus.
W. Kaczmarek — manager

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA — DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —
• Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
• Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
• Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
• Mes padidinome savo patalpą, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti.

JUOZO MISIŪNO RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuo-tų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

Vienintelis Importuotojas Amerikai
Sios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos

TURIME ĮVAIRIAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪŠŲ SANDELYJE VISADA. Viršuje parodoma spinta išardoma — pristatoma bet kur JAV-se.
Adolf Schragger Furniture, Inc.
Yorkvilės didžiausia, gražiausia baldų krautuve
DABAR: 336 East 86th Street (tarp 1 ir 2 Ave.) N. Y. C. Tel. TR 9-0400
Atdara kasdien iki 9 v. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
J. B. Shalins - Salinskas
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves. Kopolyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. Virginia 7-4499

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas MODERNI KOPYČIA
423 METRCPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni kopyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager & Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin, Inc.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška kopyčia su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y. GRamercy 5-1437

Market 2-5172
BUYUS FUNERAL HOME
Mario Teixeira, Jr.
Laidotuvių direktorius
426 Lafayette Street Newark, N.J. 07105
Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas
Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Mo-derniška kopyčia šermentis dy-ka. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas garsiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir i kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

KARLONAS FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

MALDAKNYGE DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS
PREL. PR. JURO
Pataisytas III leidimas Išleido Tėvai Pranciškonai 640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis. Gauna-ma pas knygu platintojus ar leidėjus adresu:
Franciscan Fathers DARBININKAS
910 Willoughby Avenue Brooklyn, N. Y. 11221

Long Island
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pri-imam užsakymus pasta-tyti pagal pirkėjo pagei-davimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai pri-einamą kainą. Visais rei-kalais kreiptis pas staty-bininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuves geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užleikite — įsitikinsite!
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
New Yorke: 1654 2nd Avenue — TR 9-3047
(Tarp 85 - 86 gatvių)
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astoriijoje: 23-28 Steinway St. — AS 4-3210
Franklin Square, L. I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Ave. — DE 5-1154

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Administracija ..... GL 2-2923
Redakcija ..... GL 5-7281

Dr. Rožė Šomkaitė visą savaitę buvo išvykusi į Land O'Lakes, kur Wisconsin universitetas buvo suorganizuavęs visos Amerikos 7 metų farmaceutinių analizių konferenciją.

Darbininkas kitą savaitę dėl Kolumbo šventės išeis tik vieną kartą — trečiadienį.

Angelių karalienės parapijos Amžinojo rožančiaus draugija turės laimėjimų vakarą spalio 21, šeštadienį, 3 val. parapijos salėje.

Rekolekcijos lietuviams pranciškonam Brooklyno vienuolyne bus spalio 8-14. Jas praves prel. dr. Vytautas Balčiūnas.

Bostoniškiam artistam, atvykstantiems New Yorką vaidinti P. Vaičiūno pjesės "Nuodėmingas angelas", šeštadienio vakarai reikalinga nakvynė. Kas galėtų apnakvinti bent vieną vyrą ar moterį, maloniai prašomi paskambinti Darbininko administracijai, telefonas GL 2-2923.

Bostono Dramos Sambūrio artistam pagerbti tuoj po "Nuodėmingo angelo" vaidinimo White Horse restorane ruošiamas vakarienis. Kas šioje vakarieneje norėtų dalyvauti, prašomas iš anksto vietas rezervuoti pas M. Salinskienę telefonu VI 7-4499.

Už a.a. Onos Petrauskienės vėlę (po 30 d. mirties), spalio 7 8:30 val. bus atlaikytos mišios Tėvų Pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyne.

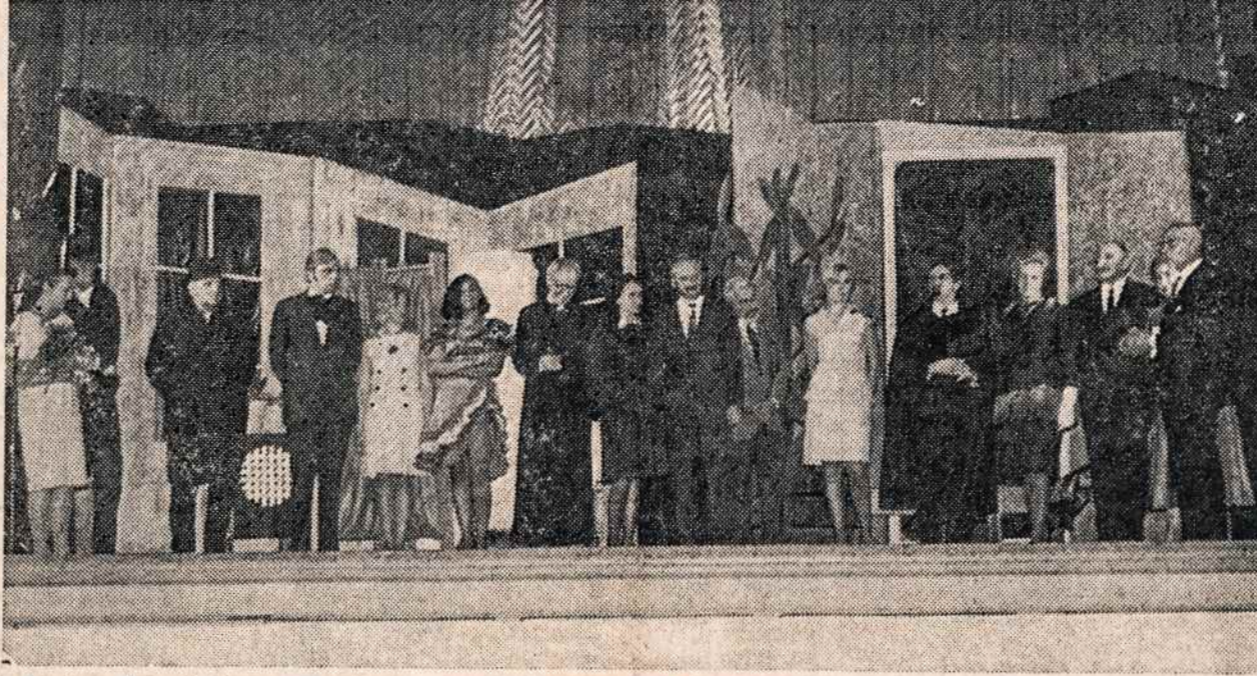
Dail. V. Rato grafikos kūrinių paroda bus lapkričio 11-12 Columbian Lounge, 86-22 85 Street, Woodhavene. Dailininkas gyvena Australijoje, čia gi New Yorke šiuo metu svečiuojasi jo dukra, baletų artistė, Ramona Rataitė. Parodoje bus išstatyta apie 50 naujausių kūrinių. Paroda rengiama ir globoja skautam remti tėvų komitetas.

Vida Jurkuvienė, tarnaujanti Queens kolegijos bibliotekoje, rugsėjo 30 ir spalio 1 dalyvavo Atlantic City konvencijoje, kur buvo svarstomas suaugusiųjų švietimas.

Dar dešimt dienų iki puotos, kuri bus Granada viešbutyje spalio 15 d. 5 val., išleidžiant kun. J. Aleksūną ir sutinkant kun. A. Petrauską, bet jau trečias šimtas žmonių registruojasi ir gauna bilietus Angelių Karalienės parapijos raštinėje. Puotos metu bus koncertas, kurį išpildys choras, vedamas vargonininko Mykolo Liuberskio.

MASPETH, N.Y.

V. J. Atsimaitymo parapijos choras, vadovaujamas Antano Vismino, po vasaros atostogų pradeda repeticijas, rengiasi 40 valandų atlaidam, studijuojami mišparus, mokosi lietuviškai: Tantum Ergo, Asperges Me, Te Deum Laudamus, ir antras naujas lietuviškas mišias. Vėliau manoma rengti koncertą. Pamokos vyksta sekmadieniais po 11 val. mišiu. Nauji nariai, ypač vyrai, kviečiami įsijungti į chorą. V-ba.

Bostono lietuvių dramos sambūris rugsėjo 23 gastrolia vo Philadelphiaje ir suvaidino "Nuodėmingą angelą". Vaidinimą rengė A.L.T.S. Philadelphiajos skyrius. Nuot raukoje po spektaklio artistai, režisierė A. Gustaitienė (k.), dail. V. Vizgirda (v.), kalba P. Mitalas, Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkas (d.). Tas pats veikalas šį sekmadienį vaidinamas šv. Tomo salėje Woodhava venė.

PADEKA

Sajungiečių suvažiavimas įvyko spalio 1 Apreiškimo parapijoje. Po pamaldų bažnyčioje, vėliau salėje įvyko pietūs ir posėdžiai. Dėkojame už globą klebonui kun. J. Aleksūnui, už atsilankymą Emeritui klebonui kun. N. Pakalniui, dvasios vadui kun. A. Račkauskui, kun. P. Totoraičiui, kun. J. Tomaloniui. Dėkojame už paskaitą dr. Trajonienei, už meninę programą A. Radzivienei, kuri paruošė B. Navickaitę ir J. Balšytę su gražiais eilėrašiais. Dėkojame už atsilankymą atstovėm iš New Jersey bei šeiminkėm už darbą ir gardžius pietus. Dėkojame visom prie šio suvažiavimo prisidėjusioms darbu ar dalyvavimu. Širdingas ačiū. —29-tos kuopos valdyba.

Ieškoma nuolatinė pardavėja moterų drabužių krautuvei. Dirbti reikia ne visą dieną. Reikia mokėti angliškai. Kreiptis telef. 849-7240.

Darbininko metiniame parengime, kuris įvyks spalio 8, sekmadienį, 4 val. popiet St. Thomas salėje Woodhavene, bus suvaidinta P. Vaičiūno 5 veiksnių pjesė "Nuodėmingas angelas". Įėjimo bilietus galima gauti Darbininko administracijoje (telef. GL 2-2923) ir pas M. Salinskienę (telef. VI 7 4499). Bilietų kainos: 3 dol., moksleiviam 2 dol., rezervuotos vietos 4 dol.

Bayside, Queens, ieškoma moteris prižiūrėti paliegusią senutę. Geras atlyginimas už patarnavimą 3-5 d. savaitėj, privatus kambarys. Pageidaujama tarnybos metu nakvoti vietoj. Savaitgaliai laisvi. Informacijai skambinti vakarais po 7 val. Tel. BA 4-0104.

Woodhaven parduodamas vienos šeimos namas iš 8 kambarių su modernia vonia. Alumininės durys ir langai. Žemės plotas 20x100 be garažo. Arti Forest Parko. Kaina 20,000 dol. Informacijai skambinti vakarais po 6 val. Tel. VI 9-3012.

Parėngimai New Yorke

Spalio 8 — Darbininko metinis parengimas šv. Tomo salėje, Woodhaven, N.Y. Bostono Dramos Sambūris suvaidins Petro Vaičiūno 5 v. pjesę "Nuodėmingas angelas". Režisuoja A. Gustaitienė. Pradžia 4 val. popiet.

Spalio 15, sekmadienį — Tylos Bažnyčios minėjimas Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia New Yorko katalikų moterų organizacijos.

29 spalio — Kristaus Karaliaus šventė. Rengia Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey skyrius.

Spalio 28 — Korp! Neo-Lithuania rengia metinį balių Travelers Hotel viešbutyje, prie La Guardia aerodromo.

29 spalio — Literatūros vakaras. Rengia Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas, Knights of Columbus salėje, 86-22 85th St., Woodhaven, N. Y.

Lapkričio 5 d. — Metinė Skautų šventė Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Rengia New Yorko skautai.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radziviui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

BOSTONO ŽINIOS

Pranas ir Monika Lembertai; buvę bostoniečiai, kurie jau keli metai gyvena Kalifornijoje, rugsėjo mėnesį praleido tarp savo draugų Bostone. Visus aplankę ir pabendravę su savo prieteliais, spalio 3 išvyko atgal į St. Monica, Calif.

Vakarinės pamokos ir įvairūs namų ruošos kursai, kurie per visą žiemą vyksta So. Boston aukštesniosios mokyklos patalpose, Thomas Park, spalio 2 pradėjo žiemos sezono darbą. Mokslo vyksta pirmadienį ir trečiadienį vakarais nuo 7 iki 10 val. Mokslo teikiamas veltui ir todėl Bostono mokyklų komitetas ragina visus So. Boston gyventojus šiomis pamokomis naudotis.

Tėvai Pasionistai savo vienuolyno sode, Brighton, Mass., spalio 13 d. 8:30 val. vak. ruošia Marijos garbei procesiją su žvakėmis. Procesijos metu bus kalbamas rožančius už pasaulio taiką.

Šv. Petro parapijos Maldos Apaštalavimo draugijos pamaldos ir susirinkimas bus spalio 10 d. 2:30 val. popiet parapijos bažnyčioje.

Metinė rinkliava šv. Petro parapijos palaikymui bus daroma spalio 15. Parapijos klebonas kun. Antanas Baltrušėnas kreipiasi į visus parapičius ir visus lietuvius, kurie parapijai dar nepriklauso, įsijungti į parapiją ir pradėti vartoti savaitinius aukų vokelius. Kartu primena, kad reguliarus vokelių vartojimas įgalins parapiją atremontuoti mokyklą ir pačią bažnyčią perkelti į lietuviams patogesnę vietą.

Burmistro rinkimai. Bostonas turi apie ketvirtį milijono registruotų balsuotojų. Pirmiuose balsavimuose dalyvauja visada mažas skaičius. Šiais metais buvo kitaip, — dalyvavo apie pusę. Kandidatų į burmistrus irgi buvo daugiau nei visada — net 10. Vienas iš jų net respublikonas, ko nebuvo jau kelios dešimtys metų. Didžiausią susidomėjimą kėlė buvusi mokyklų komiteto pirmininkė advokatė Luis Day Hicks, kuri aiškiai ir be kompromisų pasisakė prieš vaikų vežiojimą į kaimynines mokyklas. Į tikruosius rinkimus pagal gautų balsų daugumą pakliūva du kandidatai. Hicks gavo daugiausia balsų — virš 43,000. Kitas kandidatas, kurį rėmė ir senatorius Ted Kennedy, buvo Kevin White, Mass. valstybės sekretorius, gavęs apie 30,000 balsų. Taigi, tie du kandidatai ir lieka rinkimam. Respublikonas Sears surinko per 20,000 ir buvo trečiuoju. Kiti, ir gana populiarūs, kandidatai gavo gerokai mažiau. Suskaičius balsus ir paaiškėjus, kad Hicks pirmauja, per televiziją, radiją ir spaudą pasipylė žinios, kad senatorius T. Kennedy, gubernatorius Volpe, respublikonas kandidatas Sears ir kiti buvę kandidatai remsią White kandidatūrą. Kitą dieną gubernatorius Volpe ir seimelio atstovas Sears ir kai kurie kiti per radiją ir televiziją paneigė tą neteisingą žinią. Tik senatorius Kennedy pasisakė, kad jis remsią White.

PLAUKŲ PAŠALINIMAS

Specialistai — įsikūrę jau 20 metų. Rekomenduoja žymūs odos daktarai ir ligoninės. 41 Winter Street — 7 aukštas, Boston, Mass.; Tel. 426-1340
Miss O'Sullivan

Scena iš "Nuodėmingo angelo"

Maloniai kviečiame atsilankyti į DARBININKO VAKARĄ spalio 8, sekmadienį, 4 v. popiet šv. Tomo parapijos salėje, 88 Street ir Jamaica Avenue.

(Jamaica linijoj išlipti Forest Pkwy. ar Woodhaven Blvd.)

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIS

vaidina P. VAIČIŪNO 5 v. pjesę

NUODĖMINGAS ANGELAS

Režisuoja —

ALEKSANDRA GUSTAITIENĖ

Dekoratorius —

VIKTORAS VIZGIRDA

Šokio priežiūra —

TATJANA BABUŠKINAITĖ

Apšvietimas ir muzika —

ROMAS ŠLEŽAS

Grimas —

STASYS SANTVARAS

Įeinant aukojama 3 dol.
Studentams — 2 dol.
Rezervuotos vietos — 4 dol.

Veiks spaudos kioskas, bus naujų knygų ir muzikos plokštelių

Petro Vaičiūno kūriniai ilgą laiką sudarė didžiausią dalį nepriklausomos Lietuvos dramos teatro repertuaro. Jis duoda gana plačią schemą ir erdvę aktoriams ir režisieriams kūrybai.

"Nuodėmingas angelas" patraukia dėmesį ne tik dėl gyva dramine įtampa ir komiškomis prosvaitėmis, bet ir turinio požiūriu yra ir šiandien žiūrovui priimtinas, nes neparemtas jokiomis dienoms aktualijomis ir dėl to nė kiek nepasens. Taip pat tenka atsižvelgti ir į tai, kad šis veikalas čia dar neįvykdytas, o jaunesniajai kartai ir visai nepažįstamas.